

Kokouspöytäkirja

Korkeimmalle oikeudelle.

Tyytymättömyyden Turun hovioikeuden syyskuun 7 päivänä 1934 anta-
maan päätökseen rangaistusta vääräästä valasta koskevassa asiassa, missä
asiassa minut Laitilan piirin nimismiehen Unto Mattias Lehmuksen viralli-

sena syyttäjänä ja Pyhärannan pitäjän Rohdaisten kylästä olevan entisen kauppiaan Kaarle Emil Oedermanın asianomistajana syytteestä on tuomittu rangaistukseen sanotusta rikoksesta, saan oikeudenmukaisen muutoksen voittamiseksi sanottuun valituksenalaiseseen hovioikeuden päätökseen kunnioittavimmin esiintuoda seuraavaa:

Samalla kuin uudistan asiassa kaiken ennenlausumani ja mitä jyrkimmin pysyn puheenalaisissa valallisesti kihlakunnanoikeudessa antamissani todistajakertomuksissani olen saatuani Turun Lääninvankilaan nähtäväkseni tämän valituskirjelmäni laatimista varten jutun tutkimuskirjat tehnyt itselleni selväksi mitä väärä vala on ja mitenkä se on todettavissa ja vasta tämän jälkeen olen tutustunut itse siihen aineistoon mikä on sisällytetty jutun laajoihin tutkimuskirjoihin. Varsinainen väärä vala on olemassa kun joku tahallansa ja vastoin parempaa tietoaansa oikeuden tahi muun viranomaisen edessä todistamistarkoituksessa valansa nojassa antaa tahi valallansa vahvistaa perättömän lausuman. Niissäkin tapauksissa, joissa valallinen lausuma rajoittuu vain tosiseikkojen kertomiseen, vaaditaan tuomarilta suurta varovaisuutta väärää valaa koskevissa asioissa. Vannoja vannon puhuvansa totta, toisin sanoen sellaista, mitä hän pitää totena, mutta hän ei vannon eikä voikaan vannon olevansa erehtymätön. Tutkimukset ja elävän elämän antama kokemus ovat osottaneet kuinka äärettömän epäluotettava ihmisen vaarinottamiskyky itse asiassa on. Hyvin useasti sattuu, että todistajain lausunnot ovat keskenään ristiriitaiset ja kuitenkin tämä ei todista, että jompi-kumpi olisi tehnyt väärän valan. Lisäksi on vielä huomattava, että todistaja, kun muisti tapahtumasta on hämartynt, antaa mielikuvituksensa täydentää sen, mistä muistikuva on epäselvä, siinä uskossa, että kaikki todellakin on tapahtunut niin kuin hän vain hämärästi on muistellut. Ja edelleen, etteivät kaikki todistajat ole sielullisilta ja henkisiltä ominaisuuksiltaan niin vahvoja, etteivät he, varsinkin jos kerrottavasta tapahtumasta on kulunut pitkämpi ajanjakso, vähitellen omaksuisi muitten henkilöitten käsityksiä asiasta ja kertoisi omia havaintojaan sellaista, mitä vain muut eikä kertoja ovat vaarinottaneet. Ylläoleva riittääköön väärän valan subjektiivista tuntomerkeistä. Mitä taasen tulee väärän valan objektiivisiin tuntomerkkeihin eli siihen, että todistajan valallisen lausuman pitää olla perätön, s.t.s., että jotakin todellisuudessa ei ole tapahtunut niin

kuin tekijä sen on esittänyt taikka ettei jokin seikka, minkä hän on ker-tonut, ole yhtäpitävä todellisuuden kanssa. Mutta tällöinkin on huomattava, ettei jokaista totuuden kanssa ristiriidassa olevaa valallista lausumaa saa pitää vääränä valana. Väärän lausuman pitää kohdistua yksinomaan vain niihin seikkoihin, joilla on merkitystä jutun ratkaisulle. Tämä käy selville todistajavalan kaavastammekin, missä lausutaan: "josta voi olla valaistusta asian ja totuuden selville saamiseksi". Tätä alleviit-taksemme lausuu professori Jaakko Forsten m.m. seuraavaa: "Om dörför ett vittne skulle meddela oriktiga uppgifter rörande fakta, hvilka icke hafva någon betydelse för saken, så kan vittnet icke anses hafva gjort sig skyldig till mened, emedan dylika uppgifter icke invärka på domarens bedömande af saken." Siitä seikasta, etten minä ollut taipuvainen alistumaan poliisikuulusteluihin, on tahdottu tehdä suurta numeroa. Kun tulin havaitsemaan, etteivät poliisiviranomaiset edes yrittäneetkään noudattaa objektiivisuutta tutkimuksissaan, vaan olivat omaksuneet jo ennakolta sellaisen käsityksen, että ajetaan tehdä väärä vala kuten todistajana kuultu Peliks Keskinen on todistanut, niin ei ole ihme, että en luottanut poliisitutkimuksiin enkä ollut niihin erikoisen halukas antautumaan. Pelkoni ei ole ollutkaan turha, sillä poliisikuulustelupöytäkirjat eivät useammisakaan tapauksissa pidä paikkaansa, kuten asiassa todistajina kuultut Frans Koskinen, Olga Koila j.n.e. ovat lausumillaan saattaneet ilmi. Minä olen aina pysynyt todistajakertomuksissani enkä millään lailla niistä luopunut enkä niitä muocellut ja minä pysyin niissä kuten pysyn edelleenkin vielä senkin jälkeen vaikka asiassa käyttäminä oikeudenkäyntiapumies varatuomari Oskari Erve oli kihlakunnanoikeudelle vastoin minun tahtoani lausunut sellaista, että minä mahdollisesti olisin voinut huolimattomuudesta tai varomattomuudesta syyllistyä väärään valaan ja että tämä olisi johtunut siitä, ettei muka minulla olisi täyttä tietoisuutta eikä vastuuta puheestani, minkä vuoksi minut muka olisi ollut asetettava lääkärin tarkastuksen alaiseksi. Minä en hyväksy tällaista varatuomari Oskari Erveen asianajotekniikkaan kuuluvaa lausumaa, koska se ei sisällä mitään tosiloja vastaavaa.

Minut on tuomittu yksinomaan asiansa todistajana kuullun Aino Sa-

minen Laurilan todistajakertomuksen perusteella. On jo useasti huomautettu siitä omituisesta seikasta, että sanottu Aino Saarinen-Laurila maantuu päätodistajaksi vasta sitten kuin juttu ensimmäisen kerran jo oli alistettu Turun hovioikeuden tutkittavaksi. Tämän seikan ymmärtäneen varsin hyvin kun sanottu todistaja otaksuu, ettei hän mahdollisesti du koskaan valallaan vahvistamaan sitä allekirjoittamaansa kirjallista todistustaan, minkä hän oli luovuttanut asianomistaja Kaarle Emil Cedermanille. Että Cederman todellakin on ollut Aino Saarisen todistuksen syntymishetkellä saapuville osottaa oheistamani rouva Salli Niemen antama kirjallinen todistus. Jo kihlakunnanoikeudessa kävi mitä luotettavampi min ilmi, ettei Aino Saarisen todistajakertomus ole tosiloja vastaava niinpä asiassa todistajana kuultu Miina Toivonen on mitä jyrkimmin kieltänyt, että hän olisi ollut saapuville sellaisessa tilaisuudessa kuin Aino Saarinen väittää ja missä tilaisuudessa minä muka olisin puhunut itselleni epäedullista tähän juttuun nähden. Osottaakseni edelleen Aino Saarisen todistajakertomuksen epäluotettavuuden saan oheistaa Ryhärannan pitäjän Rohdaisten kylästä olevien emännöitsijä A. Valhqvistin ja Helmi Eskolan antamat kirjalliset todistukset.

Ylläolevan perusteella ja kun minä en millään lailla ole syylistynyt väärään valaan saan kunnioittavimmin anoa, että korkein oikeus kumoamalla niin hyvin valituksenalaisen hovioikeuden päätöksen kuin kihlakunnanoikeuden ratkaisunkin vapauttaisi minut kaikesta edesvastuudesta sekä määräisi minut laskettavaksi vapaalle jalalle sekä velvoittaisi asianomistajan Kaarle Emil Cedermanin korvaamaan juttukuluni kaikissa oikeusasteissa. Turussa, lokakuun 23 päivänä 1934.

Renny Salmi.

Työmiehenvaimo Ryhärannan pitäjän Rohdaisten kylästä.

Kirjoitti:

Varatuomari Turusta.

S.A.J.

*Muistutuksen antajaksi
kansalaisluottamus
takaisin ja pitkä
tutkintoaika huomiotta
alistaa uudelleen kihlakun-
nan oikeuden ratkaistavaksi näitten todis-
tajien ja lisää todistajien perusteella*

Eduskunnan Herra Puhemiehelle.

Hämmästyneenä olemme sanomalehdistä lukee, että Virossa Eskettšin paljastettua vallankaappausyritystä on pitemmän ajan kuluessa valmisteltu meidän maassamme, vieläpä että täällä on painettu vallankaappausta varten tarpeelliset julistukset ja täältä lähetetty Viroon aseita, räjähdysaineita, ja muita väkivaltaisen vallankaappauksen välineitä. Tällaiset sanomalehtitiedot tekevät sitäkin kummallisemman vaikutuksen, kun kysymyksessä on Suomessa tapahtunut pakolaisoikeuden törkeä väärinkäyttö ja rikollinen toiminta naapuria ja ystävällistä maata kohtaan. Kun katsomme olevamme oikeutetut saamaan asiasta kaiken mahdollisen selvyyden, pyydämme kunnioittaen esittämään asianomaisen hallituksen jäsenen vastattavaksi seuraavan kyselyn:

Onko hallituksella tietoa mainittu-
lantuisesta maassamme tapahtuneesta ri-
kollisesta toiminnasta, ja jos on,

mistä ovat kaappauksen valmistajat
saaneet aseita, ampu- ja räjähdysai-
neita ja munta apua yritykseensä sekä

mitä hallitus aikoo tehdä tapahtu-
neen asyloikeuden loukkaamisen rankai-

Turasaika

semiseksi ja kaappausvalmistelutoiminnan
jatkamisen ehkäisemiseksi?

Helsingissä 16 päivänä joulukuuta 1935.

Luettelo v. 1934 sekä vuoden 1935 maaliskuun keskivaiheille

saakka käsitellyistä eduskunta-asiasta.

(Sivumäärät ym. tarkoittavat 1934, ellei toista sanota.)
Talouspula lievenemässä, kuitenkin toimenpiteitä tarpeen sen seurausten lieventämiseksi taloudellisella ja sosiaalisella alalla, myös maatalouden. Ryhmämme toiminta saanut tässä suuresti leimansa.

Työväenasiat y.m. sosiaaliset.

Työttömyys: Bryggarin aloite 50 milj. määrärahasta, käsitelty budjetin yhteydessä, pöytäk. siv. 2971. - Liitteet s. 424.

Bryggarin aloite työttömille annetun köyhäinhoidon anteeksi antamisesta, Liitteet 160, ei käsitelty. - Kivisalo työttömyysrahastot, L. 450, siitä Ltvm. 6, käs. s. 1312.

46 Hall. esitys 13 työsiirtoloista, Vvm. n:o 9, käs. s. 747.

" " 37 varatöiden toimenpanotapaa koskevista seikoista.
8-tunt. työstä

Työaika: Fagerholmin aloite L. 1933, siv. 545, Työvm. 2, käs. 1137, 1184, hylättiin.
Toivonen maatalouden työstä, 1933 L. s. 549, Työvm. 3, käs. 1240, 1326, hylättiin.

Työttömyydestä selitykseksi: hallitus esitti budjetissa 75 milj., ryhmä siis tahtoi lisätä 50. Sen lisäksi hallitus esitti huone-
rakennuslainsäätelyssä 39 annettavaksi 50 milj. "kiireellisiä
huonerakennustöitä ja erikoisasutustoimintaa varten", sekä esi-
tyksessään 48 noin 27 milj. erinäisiin rakennustöihin, ja esi-
tyksessä 45 22 milj. "lainoja erikoisasutustöihin".

"Siirtoloiden järjestämistä työttömille nuorukaisille ja nuorille miehille" tarkoitti esitys 13, tähän 4.5 milj.

Henkisen työn tekijäin olojen tutkimista vaadittiin, V. Annalan aloitteen johdosta.

ryhmä luopui V. 1935 oli valtiolla 11 palkkojen tarkastajaa. Ryhmän aloitteen
24-20 ään. johdosta minimipalkkoista eduskunnan päätös pariteettisten palkka-
minimipalk- lautakunnista ym. - Kaksi kertaa, syksyllä 1934 ja nyt maalisk.
kavaat-sesta 1935 lähetykset hallituksen puolelle. Palkat hiukan nousseet sen päätöksen johdosta, jonka eduskunta,
vuoden 1933 loppupuolella, teki sos.-dem. vaatimusten johdosta.

Sosiaalivakuutus: Tapaturmavakuutus, esitys 51 (1933), Työvm. 1, käs. 2062, huononnuksia tehtiin

2122, 2136, 2159. - Suomessa nyt 517,000 vak. työläistä, 116,000 työnanta-
jan työssä.

Ryhmän aloitteet vanhuus- ja työkyv-vakuutuksesta, sairausvakuutuksesta ja työttömyysvakuutuksesta, kts. xx liite.

g. Asutusasiat (n.s.)

Liikeapulaisien olot. Esitykset 59 kauppalikkeiden työoloista ja 60 aukitolo-
ajasta, Työvm. 4 ja 5, kts. liite. Hylättiin

Lasten ja nuorten ammattityö, esitys 61, Työvm. 6; kysymys ikäraja y.m.

Maatalousasiat.

Ryhmän aloitteita: T. Halosen, L. 505, Mtv. 7, käs. 653; tarkoitti ilman syytään
vaikeuksiin joutuneiden asuntotilain omistajain auttamista. - Marttilan L.

s. 500 (1933), Mtv. 5, tarkoitti tutkimusta asutustilallisten veloista.

- Eskola, kysely asutuslainsäädännöstä, vastaus s. 981.

2

Asutustoiminta-erikois-, esitys 45, Vvm. 27, käs. 1359.

Asutuslaki, esitys 89, käsiteltävänä.

Asutustilallisten vuoksisuoraksut, esitys 90, Vvm. 42, käs. 1798, 1835, 1861,

äänestettiin lepäämään. Senjohdosta esitys 110, Vvm. 60, käs. 2063, Ryhmä päätti 25.10.34 kaikilla äänillä 6 vastaan hyväksyä esityksen, mutta koettaa saada muutoksia: 5 eikä 3 vuotta, sekä 2000 mk alimmaksi lainan rajaksi.

Valjelyspalstat, Lepistön aloite L. 525, käs. budjetin yhteydessä s. 2749, hyv.

Pienviljelijäin tal. aseman turv., Pekkalan aloite L. 231, Mtv. 20, käs. 1025, 1051.

Maakiinteistöpankin oikeus ostaa huutokaupalla myytyjä kiinteistöjä, esitys 43, Vvm. 34, käs. 1419, 1516. Tarkoitti muutoksia 12.2.33 ann. lakiin.

Samoin esitys 88, joka tarkoitti Maakiinteistöpankin sanotun toiminnan jatkamista vuoden 1935 loppuun, Vvm. 74, käs. 3171, 3279.

Maatalouden velat, Pekkalan aloite L. 214, Mtv. 21, käs. 1026, 1158. Johti tulokseen, kun sitä vastoin Vesterisen aloite hyl. (Lvm. 7.) Koivurannan aloite asutuskassojen antamien lainojen koroista (Mtv. 6) johti ponteen.

Maatalousluotto, Eskola L. 494 (1933). Maatalouskerhot Marttila L. 515, käs. budjetin yhteydessä ~~2749~~ 2749. - Huom. Pekkalan aloite maataloustyöväestä L. 529, budjetin yhteydessä 2811.

Metsänparannuslaki, esitys 106, Vvm. 79, käs. 3237, 3330. Ryhmä päätti 9.3.34 30 ään. 19 vastaan kannattaa lakiehdotusta, mutta antoi vapaat kädet.

Omakotirakennusten lainat: tästä meikäläisten harrastamasta asiasta esitys 117, Vvm. 73, käs. 3169, 3279.

Agiotappio, esitys 3, Vvm. 17, käs. 998. Samasta asiasta Pekkalan aloite L. 70, käsitelty yhdessä Kalliokosken aloitteen kanssa L. 58; Vvm. 38, käs. 1419, 1517. - Ryhmä päätti 5.4.34 kannattaa Pekkalan aloitetta pohjaksi; päätös tehtiin 21 ään 18 vastaan, jotka kannattivat Kalliokosken aloitetta. Samalla päätettiin olla ehdottamatta peltoalorajoitusta.

Asutustilojen hinnat, Marttilan aloite 54 (1933), hyl.

Rasvalait, esitys 42, verosta, Vvm. 30. Ryhmä päätti yksimiel. vastusta rasvan verotusta, mutta suhtautuu myönteellisesti karjataloustuotteiden hintojen tukemisyrittymykseen. Käsitteily siv. 1374, 1393, 1470. Esitys 86, lain muutoksesta, Vvm. 41, käs. 1792, 1831. Esitys 87, verosta taas, Vvm. 54, käs. 3007, 3061. Syysk. 1934 myönnettiin vientipalkkioihin 12.5 milj., yhteensä käytettiin v. 1934 tähän 108,5 milj. Palkkiot: voin 4.50-6.50, juuston 1.50, pienlihan 3.25, muiden 2.50-3.50x kilolta. Vuotta 1935 varten myönnettiin ~~125~~ 135 milj. mk.

Uudisviljelyspalkkioiksi myönn. vuodeksi 1934 10.5 milj.

Vuokra-alueiden itsenäist., Kivissalon aloite, hyv. toivomusponsi. Lvm. 9. ~~Max~~

Vuokra-alueiden lunastamisoikeus, Mustasillan aloite, Mtv. 18 hylkäävä.

3

(Tärkeimpien ma. taboussasiain suhteen kts. Hakalan liitteitä.)

Poliittiset asiat.

=====

Mäntsälän asiat käs. hallituksen kertomuksen yhteydessä vuodelta 1932.

Prvm. 7 (1933), käs. 174, 334, 445, ^{Hakalan} ~~153~~ 153 - 30 ään.

Poikkeuslait:

Kiihottuslaki: esitys 7, Lvm. 5, käs. 885, 941. Ryhmä päätti 22.3.34

(viittä ääntä vastaan) olla vastustamatta lakiehdotusta, mutta ehdottaa päättymään 31.12.35, saamatta tätä läpi.

Purolaki: Kullbergin aloite, suuressa valiokunnassa lisäys yhdistyslakiin, (ryhmä päätti yksim. olla vastustamatta lakiehdotusta.)

hallitus ehdotti poistettavaksi ja lupasi antaa erikoisen esityksen, 49,

josta Lvm. 6. - Ryhmä jätti 26.4.34 välikysymyksen, siitä, miten viranomaiset olivat soveltaneet lakia.

Kommunistilait: esitys 10, Prvm. 3, suuren vk. 23 ja 23 a. Ryhmä päätti 22.3.34

12 ääntä vastaan hyväksyä kansanedustajia koskevan 13 §:n v. Bornin ehdotuksessa muodossa; hallitus oli uhannut lähteä. Sitten 12.4.34 ryhmä päätti

55 äänellä 6 vastaan olla vastustamatta lakiehdotusta. Käs. 865, 905, 1135, (Kok-puolueen ehdotus kansainväl. järjestöistä.) 1216, 1266.

~~Vaalilaki~~ Vaalilaki: esitys 56 (1933), Prvm. 4, käs. 2147, 2168, 2198, 2291.

* Ryhmä päätti 31-26 ään. suostus siihen, että vaalilautakunnat laskevat

äännet, ja esittää toivomusponnen piirien rajoista sekä (25-23 ään.) vastustaa nyt ehdotettuja rajojen muutoksia.

Yhdistyslaki: esitys 63 (1933), Lvm. 1. Ryhmä päätti 8 ääntä vastaan olla

vastustamatta lakiehdotusta. Käs. 64, 658, 698, 864, 936.

Valtiolliset vangit, esitys 8, Lvk. 3. Ryhmä äänesti yksimiel. yli vaalien.

Maanpetoslait käs. 1935, hall. aikaisemmin antaman esityksen perusteella.

Nyt viimeksi (22.3.35) suuressa valiokunnassa. Kysymys kuolemanrangaistuksesta sekä sananvapaudesta.

^{1935,}
Puhetulva-§ V. J. 57, hybättiin/ ryhmässä pieni vähemmistö sen puolella.

Suhde hallitukseen: käs. ryhmässä 15.3.34, päätettiin yksimiel. ryhtyä luotta-

muksellisiin neuvotteluihin laillisuusporvarien kanssa sen kysymyksen selvittämiseksi, onko maalaisliitolla nyt mahdollisuus muodostaa hallitus

ja minkälaisen ohjelman se tarjoaisi yhteistoimintaa varten; päätettiin nykyistä

painostaa/hallitusta, jotta se suhtautuisi selvemmin lapualaisiin. -22.3.34

Ryhmä y.m. presidentin luona, joka sanoi: hallitusta ei kaadettava, pres. ei ei luota maalaisliiton kykyyn muodostaa hall.-talousneuvosto olisi hyväksyttävä; lapualaisista puhui ylimielisesti.

Nivalan miesten armahdamisesta lakiehdotus, hyv. sd. myötäväik., ei vahvistettu, mutta miehet armahdettiin pres. toimesta.

● ● ● ● ● ●

("vestavuoioisusperiaste")

4.

99 7 Ryömän aloite L. 34 (1933)

Ylipistokysymys: esitys ja Prvm., jai kesken vuoden 1934 lopussa; ylimääräiset

valtiopäivät tätä varten termikuussa, esitys 1, Prvm. 1; asia nyt halli-

tuksessa käsiteltävänä. Esimerkki siitä, miten teentumas käyttää kansallisia
kysymyksiä tarkoituksiinsa.

Ryhmä päätti 8.11.34 kannattaa esitystä, mutta osakuntapäätös pois ja

tutkinnot äidinkiellellä. - Suuren veliok. kok. ryhmäkurin rikkomisia.

Ryhmä taq.rik.35: kaisitella esiell.,mutta ylim.vp.koollekuts.ei hyvin,hark.

TUL 22.3.34 lähetystä hallituksen puolelta. Kokous lähtien viikkokokous 14.9.34.
=====

Budjettikäsittelyssä taas porua, mutta hyv. v. Bornin ehdottamassa muodossa
ed. koulutustilien avustuksesta porua. lo2-78 sän.

Valt. poliisi, ryhmä vastasti lakia; oli vaalienko? Esitys 103, Vvm. 61.
Rauhanliiton valtiopuolue; arvonn. 93-88 aan.

Hyökkäämätömyysopimus, esitys 80; Ulkovk. 20.

(Vakoilulain suhteen ryhtyä yksimiel. hylkäämisen ja lykkäämisen kannalla.)

Liputus, kysely egypt.1934, vastaus 3325; lakialoite 1935.

Kangasioita.

$\vec{r} = \frac{\vec{r}_1 + \vec{r}_2}{2}$

Vakijumavarat: esitys XA 79, Vvn. 51: vuoteen 1935 asti eikä 1939 valtiolle.

Ryhmä päätti 30.10.34 (14 ääntä vastaan) kannattaa Vvm.; jäsenet eivät saa

kannattaa lykkaämisehdotusta. Hyhmikuri: 2 kannetti. - Ylim. vp. 1935 sama

asia, esitys 2, Vvm. 1. Tällöin oli otettu huomioon eduskunnan syksyllä

lausuma toivomus reittius-yr. perheitten karkkinenauksen uudelleen harkitsemisesta.

Tullit_1935; esitys 78, antoi pöytäkirja eduskunnan vuoden alkuun lausunnalle

toivomukselle kulutustarpeiden tullen eläntemisestä; siitä Nikon aloite,

Vvm. 42, kas. s. 53. Tullikäsittely 3008, 3062, 3124. Vvm. 63.

Korkokysymys: Tannerin aloite 1933, siitä Pankkivk. 3, hyv.: kehoitettiin
käs. 1917, 1984, 1101.

hallitusta ~~ant~~ asettamaan korkeuslautakannen. Ni asettanut. Siits wiikin

kysely, johon vastaus ~~johtuu~~ n. 3286.

Kultsehtolainet: synnyin hyväksytty v. 1934 eräntyneiden tertioiden korvaamiseen.

Yhessä päätti 13/11-34 (32-22 ään.) olla vastustamatta 6 milj. myöntämistä (budjetissa)
 Hallitus vastusti evastuksen myöntämistä kunnilla eduskunta antoi 6 milj.
 ja 1 e.

Talousneuvosto: esitys 14 (1933), Prvm. 1°/Suuren vk. 3 ja 40. ~~Siinä on mainittu, että~~

Kas: 1288, 5002, 5209, 5216 = 8 Kas: 2593

asian viivyttämiseen, hallituspuolen pelosta. Sitten 1.11.34 oli ryhmässä

29-29 ään. Helvik. 1935 kehoitti puoluetoimikunta hyväksymään lain. Ryhmä

puutti 13.2.35 (41 ann. 23 vastaan, pitkän kesk. jälkeen), että on yksimielii-

sesti kannustettava Prvm:n (uutta) mietintöä. -Lski hyv. leppämaan 109-82.

Altion puhdannerahasto: esitys 96, Vvm. 57, hyv. Terkoitus: "Suhdannevaihteluja" ~~muutt~~

luista aiheutuvien vakko- ja menosivon aiheutuvien muutosten tasoittamiseksi."

Koulukyselyksiä: koulujen perustamista koskevan lain 1 §:n muuttaminen, esitys

121, joka tark. ettei torpedotoiminta kouluja saisi perustaa eikä ylioppilas-

tulvaa liioin painattaa (perestroikan pala ja fascistisoituminen). Sivm.10.

Opettajain velinta, esitys 29. 3

Ух.дд.

Syrjään aloite, sivu 8. Laki hyväksyttiin myöskin kannatti Syrjään

Jatko-opetus, oppivelv.-lain 8 §:n muutos, pöytä hyväksyttiin siitä,

että kansakoulun jatko-opetus pitäisi voida korvata ammattiopetuksella.

Statistilainlaki: esitys 112, Tvm. 11, sauren vk. 4 (1935), laki hyv. *maalik.*
2. k. 19/2-35. 1935

Yleisradiotoimen järjestäminen, esitys 15, Vvm. 22.

Hammashäkiritoimi, esitys 2, Tvm. 2, riittää ryhmän jäsenten kesken, käs. 992, 1068.

Raskasokeritehdas Ita-Suomen, ~~esitys~~ Mv. 25, Tukien aloite.

Invaliidit, Saitian kertaus, esitys 26.

Jyväskylän "Suojen" talo ostetaan, esitys 11.

Seimaan kanavan korjaus, esitys 16, myttyyn.

Kivihillen tuonti, esitys 17, Vvm. 3.

Pirtusopimus Ruotsin kanssa, esitys 6.

Tekijänoikeus, Söderhjelmien aloite, Lvm. 8.

Puhelinlaitos, esitys 46, Vvm. 32.

Rautatieasennukset 1934-38, esitys 58, Kulkulaitosvk. 2.

Luopustuslaitoksen menot, esitys 75, Vvm. 53, ed. vastalause, käs. 2012.

Budjetin yhteydessä ryhmä ehdotti puol-menojen vähentämistä 116 miljoonalla.

Kone- ja Silta-oy, avustus, esitys 113. Ryhmä päätti 1.11.34 (7 ääntä vastaan) kannattaa Vvm.

Alkoholistihuolto, Lehtokosken aloite 86, Tvm. 9, hylkäävä, käs. 2096.

Alkoholistitilasto, Huotarin aloite L. 148, " 8, " 1313.

Oikeudenkäyntikaari, esitys 39 (1933), epäilyksiä herättänyt asia, kesken.

Ammattikäsivetus, Lumpeen aloite L 452, budj., 2803.

Apteekkitavaralaki, esitys 84.

Assevelvollisten päiväraha, Kivistön aloite L 397, budj., 2553, hyv.

Elintarvikkeiden- ja kulkulaitos-Tuomarin aloite, Tvm. 5, edusk.toivomus; esitys.

Itolaislaki, esitys 94, väkivaltainen, uhkaa saattaa työttömät vaaraan joutua käsiteltäväksi niinkuin itolaisiksi, jos kuljeskelevat; kesken.

stenskajelaki, esitys, kesken.

koholistihuolto samoin.

viemäröngelaitoksen poistaminen, siitä ryhmän aloite.

maaliöverotuksen uudistus samoin, L 155, ~~hyväksytty~~

xxx

Ryhmässä neuvottavissa toisinaan huono kari, vastoin ohjeita esiintymään myös juopotelleet.

Ryhmän toiminnasta alospäin mainittava sarjesitykset keuhalla 1934, kivät hyvän vaikutuksen.

xxxxxxx

Y.B. - dem. Edelkunds -
ryhvä

3.2. - 21.4

7936

I

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistusvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin varapuhemies Hakkilan huoneessa eduskuntatalossa 3 p:nä helmikuuta 1936. Saapuvilla olivat: Aattela, Bryggari, Hakkila, Komu, Kuusisto, Linna, Lonkainen, Marttila, Reinikainen, Tanner, Tolonen ja Voionmaa sekä puoluetoimikunnan jäsen Harvala. Puhetta johti Tanner ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Välikysymyksen tekeminen.

Keskusteltiin välikysymyksen tekemisestä.

Tanner ehdotti, että Hakkilan tehtäväksi jätettäisiin suunnitella ja ensimmäisenä allekirjoittaa välikysymys, joka tavallaan olisi jatkoa ryhmän taholta vähän ennen joulua tehtyyn kyselyyn. Välikysymyksessä tiedusteltaisiin hallitukselta:

Miten on ollut mahdollista, että maassamme hallituksen sitä tietämättä on pitemmän ajan kuluessa voitu valmistella toisessa maassa toimeenpantavaa vallankaappausta;

Onko hallituksella julkisuudessa jo tunnettuuden tosiasian lisäksi tarkempia tietoja IKL:n ja Sinimustajärjestön rikollisesta puuhailusta; sekä

Mitä hallitus aikoo tehdä suojellakseen valtiota ja yhteiskuntaa tällantapaista rikollista toimintaa vastaan, sekä erikoisesti sotilaspiireissä ja oppikouluissa ilmenneen kiihkomielisen valtiollisen toiminnan lopettamiseksi?

Hakkila: Välikysymys olisi tehtävä. Kansaymmärtäisi toimenpiteemme. IKL tulisi taasen paljastetuksi. Lievä päiväjärjestykseen siirtymisponsi. Ei siis olisi pyrittävä aiheuttamaan hallituspulaa.

Reinikainen: Kannatti Tannerin ehdotusta.

Harvala: Kannatti välikysymyksen tekoa kun vain löydetään sille sopiva muoto. Välikysymys on tarpeen

senkin vuoksi, että se mahdollisesti pidättää halli-
tusta ryhtymästä toimenpiteisiin puolueitamme vastaan.
Välikysymyskeskustelun aikana tullaan todennäköisesti
jälleen hyökkäämään myöskin meidän kimppuumme ja tätä
varten olisi myöskin varustauduttava. Ryhmän taholta
olisi pidettävä puheita, joissa tällainen hyökkäys
lyötäisiin takaisin.

Voionmaa: Oli välikysymyksen tekemisen kannal-
la. On kuitenkin tarkkaan harkittava mitä kysytään. Väli-
kysymyksessä ei olisi kovin paljon puututtava sisäpo-
liittikkaan vaan päähuomio olisi kohdistettava ulko-
poliittisiin seikkoihin.

Tanner: Välikysymyksen täytyy kohdistua IKL:n
toimintaa ja fascismia vastaan.

Keskustelun päätyttyä hyväksyttiin Tannerin
ehdotus. Välikysymystä valmistamaan Hakkilan mukana
valittiin Tanner ja Voionmaa.

2 §.

Eräs pääministerin tiedustelu.

Tanner ilmoitti, että pääministeri on halunut
saada tietoonsa ryhmän kannan siitä, olisiko hallituk-
sen tuotava vielä eduskunnan keväätistuntokaudella käsi-
teltäväksi kysymys Helsingin yliopiston kieliolojen jär-
jestämisestä. Ilmoitti omana käsityksensä pääministe-
rille lausuneensa, että hallituksen ei olisi k.o. asias-
ta enää tälle eduskunnalle esitystä annettava. Jos asia
tulisi vielä eduskunnassa esille, muodostuisi siitä vaa-
leissa suuri poliittinen asia.

Voionmaa: Yhtyi puheenjohtajan käsitykseen. Edus-
kunnalla ei ole enää riittävästi aikaakaan kysymyksen
käsittelymiseen.

Reinikainen: Jos eduskunta pienellä enemmistöllä
hyväksyisi hallituksen esityksen, antaisi se suomalaisil-
le porvarillisille puolueille lisää aihetta vaaliliitto-
jen tekemiseen. Yhtyi pj. käsitykseen.

Linna: Yhtyi puheenjohtajan käsitykseen. Asia
olisi kuitenkin annettava ryhmän päätettäväksi.

Bryggari: Ei tätä asiaa tarvitse viedä ryhmän

kokoukseen päätettäväksi.

Voionmaa: On parempi, ettei ryhmän päätöstä
asiasta tehdä.

Syrjänen: Yhtyi Reinikaisen lausuntoon.

Keskustelun päätyttyä hyväksyttiin yksimielisesti
puheenjohtajan kanta k.o. asiassa. Asiaa ei saateta
ryhmäkokouksen käsiteltäväksi.

3 §.

Toimenpiteet alipalkkausasiassa.

Ryhmäkokoukselle ehdotetaan, että Bryggari ja
Lepistö valitaan keräämään ja järjestämään ainehis-
toa alipalkkausasiasta, ja että sen jälkeen kun tov.
Bryggari ja Lepistö ovat saaneet työnsä tehdyksi, ryh-
mä päättäisi lähemmin niistä toimenpiteistä, joihin
asian eteenpäin viemiseksi on ryhdyttävä.

4 §.

Ryhmän edustus puoluepuoleiston kokouksessa.

Ryhmän edustajaksi puoluepuoleiston kokoukseen,
joka pidetään 9/2-36, ehdotetaan valittavaksi ryhmän
sihteeri Aattela.

5 §.

Tulevan ryhmäkokouksen aika.

Päätettiin pitää ryhmän kokous tiistaina
4 p:nä helmikuuta kello 13.

V a k u d e k s i :

R. Aattela

T a r k i s t e t t u :

M. J. Launi

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 4 p:nä helmikuuta 1936. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Aaltonen (sairas), Ampuja, Komu, Kujala, Kuittinen, Lumijärvi, Malkamäki, Paasivuori (sairas). Puhetta johti Tanner ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Puheenjohtajan tervehdyssanat.

Puheenjohtaja Tanner lausui ryhmän jäsenet tervetulleiksi eduskuntatyöhön.

2 §.

Välikysymyksen tekeminen.

Valmistusvaliokunta ehdotti tehtäväksi hallitukselle välikysymyksen, jossa tiedusteltaisiin seuraavaa:

Miten on ollut mahdollista, että maassamme hallituksen sitä tietämättä on pitemmän ajan kuluessa voitu valmistella toisessa maassa toimeenpantavaa vallankaappausta;

Onko hallituksella julkisuudessa jo tunnettu-
jen tosiasiain lisäksi tarkempia tietoja IKL:n ja
Sinimustajärjestön rikollisesta puuhailusta; sekä

Mitä hallitus aikoo tehdä suojellakseen valtiota ja yhteiskuntaa tällantapaista rikollista toimintaa vastaan, sekä erikoisesti sotilaspiireissä ja oppikouluissa ilmenneen kiihkomielisen valtiollisen toiminnan lopettamiseksi?

Valmistusvaliokunta ehdotti lisäksi, että välikysymyksen valmistamisesta huolehtisivat Hakki-
la, joka olisi ensimmäinen allekirjoittaja, Tanner ja Voionmaa.

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ja v.v. valtuutettiin tarkastamaan välikysymyksen sanamuoto.

Toimenpiteet alipalkkauskysymyksessä.

Valmistusvaliokunta ehdotti, että ryhmän jäsenet Bryggari ja Lepistö valittaisiin keräämään ja järjestämään aineistoa alipalkkaussasiasta, ja että sen jälkeen kun he ovat saaneet työnsä tehdyksi ryhmä päättäisi niistä toimenpiteistä, joihin asian eteenpäin viemiseksi on ryhdyttävä.

Ampuja: Kannatti v.v. ehdotusta, mutta oli sitä mieltä, että asian yhteydessä olisi kajottava myöskin työmaaterrikysymykseen. Valtionkin liikelaitoksissa, m.m. Rajamäen tehtailla, harjoitetaan työmaaterria.

Perho: Työläisten alipalkkaussasia ei saada korjatuksi lähetystöjen avulla, vaan siinä tarvitaan muita toimenpiteitä ja paljon kovia sanoja.

Nokelainen: Kannatti Ampujan ehdotusta.

Pyy: Yhtyi Ampujan ehdotukseen. Huomautti siitä nurinkurisuudesta, mikä useilla siirtotyömailla ruokakysymyksessä vallitsee. Paikalliset työjohtajat ovat monin paikoin hankkineet vaimoilleen yksinoikeuden työmaaruokaloitten pitämiseen ja tästä on ollut seurauksena se, että ruoka tulee työmiehille kovin kalliiksi.

Bryggari: Toivoi että Lepiställe ja hänelle annettaisiin tietoja työpalkoista. Työmaaterrikysymykseen ei ole tässä yhteydessä puututtava, vaan se on käsiteltävä eri asiana.

Syrjänen: Huomautti että hallituksella ei ole suuria mahdollisuuksia puuttua yksityisten työnantajain maksamiin palkkoihin. Työmaaterrikista voidaan sen sijaan tehdä välikysymyskin.

Hiltunen: Yhtyi Perhoon siinä, että työläisten palkkojen parantamiseksi on tehtävä muutakin kuin lähetystön asettaminen, vaikkei tätäkään toimenpidettä vastustanut.

Tanner: Työläisten alipalkkakysymys ja työmaaterrikasia ovat vaikeita hoitaa. Maaseudun palkkatason määrää suurimmaksi osaksi maanviljelijöiden maksamat palkat. Metsätöiden kiireellisyys tosin myöskin

vaikuttaa palkkojen suuruuteen. Työmaaterrikista on ollut vaikea saada päteviä todisteita. Yleisesti kyllä tiedetään, että sitä harjoitetaan, mutta se ei riitä asian eteenpäin viemiseksi.

Nokelainen: Vakuutti hankkineensa ainakin muutamia päteviä todisteita.

Koponen: Työläisten palkkakysymykseen on kiireellisesti puututtava. Työmaaterrikin on erikseen kajottava.

Linna: Yhtyi Koposeen siinä, että asia on kiireellisesti hoidettava. Lohjalta on ollut jokseenkin mahdoton saada päteviä todisteita työmaaterrikin harjoittamisesta.

Lepistö: Työmaaterrikikysymys olisi jätettävä v.v. hoidettavaksi. SAK on tästä asiasta koonut aineistoa.

Hakkila: Palkkoja ei saada kohoamaan pelkillä puheilla, siihen vaaditaan myöskin työläisten omakohtaista toimintaa. Työläisten on järjestäydyttävä.

Harvala: Ehdotti että Nokelainen ja Lonkainen lähetettäisiin tarpeeksi pitkäksi aikaa Vuoksen laaksoon tutkimaan työmaaterrikikysymystä. Heidän olisi poliisikuulustelun tapaan koottava asiasta aineistoa.

Pyy: Kannatti Harvalan ehdotusta.

Syrjänen: Oli sitä mieltä, että kunnanvaltuustot voivat paljon tehdä työläisten palkkojen kohottamiseksi.

Wiik: Työpalkkakysymys on erotettava työmaaterrikiasista. Työmaaterrikista on tehtävä suuri poliittinen asia. Vaikka ei olisikaan vallan paljon juridisesti sitovia todisteita, niin kun yleisesti tiedetään sitä harjoitettavan, niin se riittää asian esille ottamiseen.

Keskustelun päätyttyä hyväksyttiin työpalkkakysymyksen hoitamiseen nähden yksimielisesti v.v. ehdotus.

Työmaaterrikikysymyksen edelleen hoitaminen jätettiin v.v. tehtäväksi.

Tämän jälkeen päätettiin 34 äänellä 7 ääntä

vastaan valita kolme ryhmän jäsentä Harvalan ehdotuksen mukaisesti tutkimaan työmaaterrorikysymystä ja keräämään siitä luotettavaa todistusainehistoa. Tutkijoiksi valittiin: Lonkainen, Nokelainen ja Linna.

4 §.

Ryhmän edustus puolueuuvoston kokouksessa.

Ryhmän edustajaksi puolueuuvoston 9/2-36 pidettävään kokoukseen valittiin v.v. ehdotuksen mukaisesti ryhmän sihteeri Aattela.

5 §.

Poliittisten sarjaesiintymisten järjestäminen.

Valtuutettiin ryhmän virkailijat sopimaan puolueuuvoston kanssa poliittisten sarjaesiintymisten järjestämisestä keväätistuntokauden aikana.

V a k u u d e k s i :

A. Aattela
Sihteeri.

T a r k i s t e t t u :

M. Linna
Puheenjohtaja.

N. Pajunen *O. Lindman*

P ö y t ä k i r j a

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 12 p:nä helmikuuta 1936. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Aaltonen(sairas), Eskola, Fagerholm, Kuusisto(sairas), Lindman, Lumijärvi, Paasivuori(sairas), Sventorzetski, Voionmaa ja Väisänen. Puhetta johti Tanner ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Mielisairaslaki.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrittäminen hallituksen esitykseen mielisairaslaiksi.

Valmistusvaliokunta oli asettunut kannattamaan lain hyväksymistä siinä muodossa kuin mitä тов. Reinikainen ehdottaa talousvaliokunnan mietintöön liittämässään vastalauseessa.

Ryömä: Talousvaliokunta haluaa lakiesityksen 23 §:n säilyttää sen mukaisena kuin se on nykyäänkin. Voimassaoleva laki on kuitenkin johtanut siihen, että köyhät kriminaalimielisairaat ovat joutuneet olemaan vankiloissa, kun niille ei rahallisista syistä ole aina onnistuttu järjestämään paikkaa sairaloissa, joka on mielisairaidenkin oikea hoitopaikka. Kysymys ei rahallisesti kunnille suuria merkitse, sillä lainmuutos hallituksen esittämällä tavalla merkitseisi kunnille vain noin 400.000 markan lisämenoa vuodessa, joten yhtä kuntaa kohti menojen lisäys olisi melkoisen vähäinen. Huomattava myöskin on, että valtio osallistuisi näidenkin mielisairaiden hoitokustannuksiin samalla tavalla kuin mielisairaiden kustannuksiin yleensä, siis 11 markalla potilasta kohti päivässä. Huomautti myöskin sii

tä, että valtion menot mielisarasten hoitokustannuksiin osallistumisen johdosta tulevat tämän lain hyväksytyksi tulon jälkeen nousemaan noin 7 miljoonalla markalla. Ehdotti, että ryhmä hyväksyisi suuren valiokunnan mietinnön.

Reinikainen: Yhtyi Ryhmän ehdotukseen.

Penttala: Asia on periaatteellisesti hyvin tärkeä. Kun täysijärkinen tekee rikoksen, niin valtio vastaa hänen hoidostaan. Nyt tahdotaan päästä siihen, että kun mielenvikainen tekee sellaisen teon, joka vastaa rikosta, niin hän joutuisikin kunnan hoidettavaksi. Ehdotti, että ryhmän talousvaliokunnassa oleville jäsenille annettaisiin "vapaat kädet".

Pyy: Yhtyi Ryhmään ja Reinikaiseen.

Syrjänen: Oli sitä mieltä, ettei mielisairaasta, joka tekee sellaisen teon, joka vastaa rikosta, ole kohdeltava eri tavalla kuin toisia mielisairaita. Pienestä asiasta ei pitäisi tehdä riitaa.

Linna: Pani vastalauseensa sitä tapaa vastaan, jolla ryhmän jäseninä olevat lääkärit ovat tätä asiaa ajaneet. Asia saattaa tällä kertaa näyttää pieneltä, mutta mielipuolisuus saattaa lisääntyä ja kuntien menot silloin myöskin suurenevat. Ehdotti, että ryhmä hyväksyisi talousvaliokunnan mietinnön.

Mustasilta: Oli sitä mieltä, että köyhien edun mukaista olisi ratkaista asia suuren valiokunnan ehdotuksen perusteella. Jos mielisairaat joutuvat viremaan vankilassa vuosikausia, niin he eivät enää tule terveiksi ja täten he ja heidän perheensä joutuvat kuntien köyhäinhoitoon. Tämä tulee kunnille kalliimmaksi.

Kulovaara: Jos tahdotaan kuntien menoja vähentää, on silloin nostettava valtion avustusta. Kannatti suuren valiokunnan mietinnön hyväksymistä.

Aarniokoski: Oli sitä mieltä, että valtion on hoidettava kaikki mielisairaat ja halusi näin ollen, että 23 § hyväksytään talousvaliokunnan ehdotuksen mukaisena. Kannatti Penttalan ehdotusta.

Tolonen: Hyväksyi suuren valiokunnan kannan. Oli sitä mieltä, että köyhimmälle kansanosalle tuotetaan vahinkoa sillä, että mahdollisimman paljon kunnallisia rasituksia pyritään siirtämään valtion kannettavaksi, koska juuri köyhä väestö epäoikeudenmukaisen tulliverotuksen kautta joutuu näistä menoista suurimman osan maksamaan.

Ryhmä: Huomautti Aarniokoskelle ettei hänen tietämänsä mukaan ole olemassa yhtään maata, jossa mielisairashoito olisi kokonaan valtion kannettavana. Ruotsissa esim. on sairashoito paljon enemmän kunnallinen asia kuin meillä. Tämä laki on sosiaalinen ja sillä järjestetään eräs asia, joka koskee kaikkein vaikeimmin hoidettavia sairaita. Vastusti "vapaiden käsien" antamista. Kaikkien ryhmän jäsenten on äänestettävä tämän lain hyväksymisen puolesta suuren valiokunnan ehdotuksen mukaisesti. Huomautti lopuksi Linnalle, että hän on ajanut tätä asiaa ryhmän sääntöjen ja käytännössä noudatetun tavan mukaisesti.

Keskustelun päätyttyä päätettiin kaikilla äänillä (ääniä ei laskettu) 6 ääntä vastaan hyväksyä 23 § suuren valiokunnan mietinnön mukaisena.

Tämän jälkeen päätettiin, että ryhmän jäsenille ei anneta "vapaita käsiä", vaan on kaikkien äänestettävä ryhmän päätöksen mukaisesti.

Nyt otettiin keskusteltavaksi kannanotto lakiesityksen 7 §:än nähden.

Ryhmä: Pykälään on sisällytetty oikea periaate, mutta sitä olisi muutettava niin, että se saisi seuraavan sanamuodon: "Valtion tai kunnan on har-

kintansa mukaan avustettava vähävaraisten mielisaimaiden mielisaralassa oloa vapauttamalla heidät tai heidän vähävaraiset hoitovelvollisensa joko kokonaan tai osaksi hoitomaksujen suorittamisesta, jos he muuten tulisivat kykenemättömiksi itseään tai omaisiaan elättämään".

Pyy: Yhtyi Ryömän ehdotukseen.

Syrjänen: Samoin.

Linna: Ehkäisevää köyhäinhoitoa harjoittavat vain harvat kunnat. Lakiin olisi pitänyt saada joku omaisuuden suuruutta osoittava raja, jonka alapuolella olevaa omaisuutta ei saisi asettaa ulosottoon hoitokulujen maksamattomuudesta.

Keskustelun päätyttyä hyväksyttiin 7 § tov. Ryömän ehdotuksen mukaisesti.

Keskusteltiin vielä 26 §.

Ryömä: Epäili pykälän tarkoituksenmukaisuutta. Siihen sisällytetty periaate tulee kalliiksi valtiolle, maksaen noin 7 miljoonaa markkaa.

Reinikainen: Kannatti pykälän hyväksymistä.

Keskustelun päätyttyä päätettiin kannattaa pykälän hyväksymistä.

2 §.

Lomanpyyntö.

Valta pyysi kunnallisen tehtävän vuoksi loma eduskuntatyöstä 14-18 päiviksi helmikuuta.

Pyyntöön suostuttiin.

V a k u u d e k s i:

Antti Rintala
sihteeri.

T a r k i s t e t t u:

Matti Lamm
Puheenjohtaja.

Antti Rintala *A. P. Laakso*

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistusvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 13 p:nä helmikuuta 1936. Saapuvilla olivat: Aattela, Hakkila, Komu, Koponen, Lehtokoski, Lonkainen, Ryömä, Syrjänen, Tanner ja Tolonen sekä puolustoimikunnan jäsen Wiik ja kutsutuna ryhmän jäsen Lepistö. Puhetta johti Tanner ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Toimenpiteet alipalkkauksiassa.

Ryhmän jäsen Lepistö esitti kokoukselle luonnoksen kirjelmäksi, joka alipalkkauskysymyksen johdosta ryhmän puolesta jätettäisiin valtioneuvostolle, ja jonka hän oli saamansa tehtävän mukaisesti yhdessä Bryggarin kanssa laatinut asiasta kerääntyneen aineiston perusteella. (Liite 1)

Komu: Ilmoitti palkkatarkkailijain kaipaavan lisää valtuuksia toimintaansa varten.

Keskustelun jälkeen päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ryhmän puolesta jätetään valtioneuvostolle alipalkkauskysymystä käsittelevä kirjelmä, jonka sanamuoto vielä tarkistetaan, ja että asian johdosta lähetetään hallituksen puheille lähetystö, jossa olisivat jäseninä: Tanner, Bryggari, Lepistö, Koponen ja Turkka.

2 §.

Tasavallan suojelulaki.

Keskusteltiin ryhmän kannan määrittämisestä hallituksen esitykseen tasavallan suojelulaiksi.

Tanner: Hallitus esittää tasavallan suojelulain säätämistä pysyväiseksi. Olemme hyvin vakavissa oloissa vastustaneet lain säätämistä. Tuntuisi oudolta, jos ryhmä nyt olisi lain hyväksymisen kannalla. Perustuslakivaliokunnassa olevien ryhmän jäsenten olisi ensinäkin koetettava saada laki vain

määrävuodet voimassaolevaksi ja lisäksi siitä olisi saatava poisjätetuksi yhdistyksiä toiminnan lakkauttamista ja omaisuuden menettämistä koskevat kohdat, sekä lopuksi olisi tehtävä esitys lakiehdotuksen hylkäämisestä.

Keskustelun jälkeen hyväksyttiin yksimielisesti puheenjohtajan ehdotus ohjeeksi perustuslakivaliokunnan sosialidemokraattisille jäsenille.

3 §.

Rikoslain muuttaminen.

Keskusteltiin ryhmän kannan määrittämisestä hallituksen esitykseen eräiden rikoslain pykälien muuttamisesta.

Komu: Käytti asiaa selostavan puheenvuoron. Hallitus pyrkii koventamaan valtio- ja maanpeitosrangaistuksia, m.m. siten että syyllinen voitaisiin eräissä tapauksissa tuomita kuolemaan.

Wiik: Kiinnitti huomiota lain 4 a §:ään, joka hänen käsityksensä mukaan olisi saatava poisjätetuksi.

Kun asiasta oli vielä käytetty muutamia puheenvuoroja, päätettiin kannan määrittäminen lain yksityiskohtiin nähden siirtää tuonemmaksi.

4 §.

Sos.-dem. Työläisliiton kirjelmä.

Esiteltiin Suomen Sos.-dem. Työläisliiton kirjelmä, jossa anotaan liitolle myönnettäväksi 5.000 markkaa ryhmän varoista avustukseksi vaalivalistustyötä varten. (Liite 2)

Lyhyen keskustelun jälkeen siirrettiin asian käsitteleminen tuonemmaksi.

5 §.

Kustaa Aaltosen kirjelmä.

Esiteltiin puoluetoveri Kustaa Aaltosen kirjelmä, johon oli yhtynyt Kyyliön työväenyhdistys, ja jossa pyydetään ryhmää jollakin summalla avustamaan raa'alla tavalla murhatuksi tulleen

Viljo Hongiston isää Vihtori Hongistoa, jotta tämä voisi maksaa poikavainajansa murhan johdosta syntyneen oikeudenkäynnin kulunkeja. (Liite 3)

Keskustelun jälkeen päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ryhmän varoista myönnettäisiin Vihtori Hongistolle oikeusavustajan palkkion maksamista varten 300 markkaa, ja että ryhmän jäsenelle Komulle annettaisiin tehtäväksi kerätä ryhmän jäältä rahaa samaa tarkoitusta varten.

6 §.

Kymin ty:n 40-vuotisjuhla ja Himangan ty:n 30-vuotisjuhla.

Esiteltiin Kymin ty:n lähettämä kutsu yhdistyksen 40-vuotisjuhlaan, joka pidetään 23/2-36, ja Himangan ty:n lähettämä kutsu yhdistyksen 30-vuotisjuhlaan, joka pidetään 16/2-36. (Liitteet 4 ja 5)

Ryhmäkokoukselle ehdotetaan, että juhliville yhdistyksille lähetettäisiin ryhmän puolesta onnittelukirjelmät. (Kirjelmät liitteenä 6 ja 7)

7 §.

Eräs ilmoitus.

Puheenjohtaja ilmoitti, että Parlamenttien välisen Liiton Suomen ryhmän kokous pidetään lauantaina 15/2 suuren valiokunnan huoneustossa eduskuntatalossa. Kokouksessa pitää esitelmän liiton pääsihteeri tohtori Leopold Boissier.

8 §.

Ryhmäkuri.

Sen johdosta, että ryhmän jäsen Kristian Lumijärvi oli juopumuksen ja häiriönteon johdosta tuomittu kihlakunnanoikeudessa rangaistukseen, päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että Lumijärvi eroitettaisiin ryhmän jäsenyydestä, ja että asiasta ilmoitettaisiin Viipurin läänin itäisen vaalipiirin Sos.-dem. Piiritöimikunnalle.

9 §.

Lomanpyyntö.

Hakkila pyysi lomaa puhujamatkan vuoksi eduskuntatyöstä 14/2-36.

Pyyntöä puolletaan.

Vakuudeksi:

Heikki Lattala
Sihteeri.

Tarkistettu:

Matti Laine
Puheenjohtaja.

Liite 1 N. V. jäytäkiri: 13/2-36.

Valtioneuvostolle.

Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä on viimeisten vuosien aikana joutunut useasti kiinnittämään valtiovalan huomiota työoloihin maassa ja erikoisesti maksettujen palkkojen alhaisuuteen. Useampaan otteeseen on asia joutunut myös eduskunnassa puheeksi ja erinäisten valiokuntain ehdotuksesta on hallituksel-

le tällöin esitetty toivomuksia ja annettu ohjeita palkkakysymyksen järjestämiseksi. Tällöin on pidetty silmällä palkkausoloja metsätöissä, joissa palkat ovat olleet erikoisemmin alhaisella tasolla, sekä myöskin valtion omissa töissä maksettuihin palkkoihin samoin kuin käytännössä olevaan varatyöjärjestelmään.

Näiden eduskunnassa tapahtuneiden käsittelyjen johdosta on kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriöön järjestetty palkkatarkkailuelin, joka viime vuonna sai kiinteän virastomuodon. Eduskunnan lausumaan toivomusta, että varsinaisissa valtion töissä maksettavat palkat olisi koroitettava entiselleen lienee seniajiaan varsin puutteellisesti toteutettu.

Jossain määrin on näistä painostuksista ollut hyötyä. Metsätöissä on suoritettuna palkkatarkkailun avulla voitu estää pahempia väärinkäytöksiä ja valtion töissä on voitu havaita palkkojen jonkunverran kohonneen. Entiselleen ne eivät viimeainituissa kuitenkin ole nousseet, vaan ovat edelleenkin melkoisen kaukana vuoden 1928 palkkatasosta.

Vaikka siis palkkausoloissa on tapahtunut jonkinlaista kehitystä ei parhaissakaan tapauksissa ole vielä päästy tyydyttäviin tuloksiin. Mutta pahempaa on että laajoilla aloilla eri osissa maata on edelleen olemassa runsaasti alipalkkaisuutta.

Mitä ensinnäkin metsätyöpalkkoihin tulee on sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä saanut vastaanottaa runsaasti tietoja maan eri osista, jotka osoittavat että niissä edelleenkin on raikeita epäkohtia olemassa.

Muutamit tiedot maan eri osista valaisevat paraiten asiaa:

Pohjanmaa näyttää muodostavat yhtenäisen alipalkkatun alueen. Siika-, Pyhä- ja Kalajokilaaksossa ovat yleisiä 10:- - 20:- mk:n välillä olevat päiväpalkat. Muualla Keski-Pohjanmaalla ovat palkat 13:- - 25:- mk:n välillä, jään keskimääräiseksi päiväsiksi 17:- - 20:- mk. Valtion palkkatarkkailulautakunnan hyväksymä työpalkkanorma on näillä seutuilla 30 mk. päivältä. Etelä-Pohjan-

maalla ovat yleisiä 15:- - 23:- mk:n päiväpalkat, palkanormin siellä ollessa 28 mk.

Perä-Pohjolassa, jossa palkanormi on 45 mk, saapuu tietoja 25:--30:- markan päiväpalkoista ja Kainuussa jopa 18 markan keskimääräisestä päiväpalkasta.

Savossa on runsaasti valituksia palkkojen alhaisuuden johdosta. Erällä seuduilla (muiden muassa Pielavesi, Vesanto) mainitaan 10 mk alimpana päiväpalkkana. Keskimäärin näyttävät palkat vaihtelevan eri pitäjissä 18 - 23 markan välillä. Työnantajina täällä ovat maamme johtavat puuteollisuuden harjoittajat kuten Enso - Ohtseit, Kymi Oy., Tornator, Kaukas Oy., Ahlström y.m. - Palkanormi Savossa on 28 mk.

Pohjois- ja Raja-Karjalassa on valtion palkkatarkkailulautekunta hyväksynyt keskimääräiseksi päiväpalkaksi 31 ja 32 mk päivältä, mutta siihen näyttää vain parhaissa tapauksissa päästävän. Keskimääräinen päiväpalkka vaihtelee 20 - 25 mk:n välillä.

Keski-Suomessa ja Satakunnassa vaihtelee päiviansio 15 - 25 mk:n välillä. Maan vauraimilta seuduilta, kuten Hämeestä ja Uudeltamaalta on saapunut ilmoituksia 15 ja 20 mk:n päiväpalkoista. Palkanormi näillä seuduilla on 28 mk. päivältä.

Eivät myöskään tiedot ajopalkoista näytä lohdullis^{la}milta. Pohjanmaalla ne vaihtelevat 30 - 60 mk. päivässä, vaikka niiden palkanormin mukaisesti pitäisi olla 75 mk pohjoisella jokialueella ja Etelä-Pohjanmaalla 63 mk. Muista osista maasta on saapunut tietoja 43 - 64 mk:n päiväpalkoista. Ajopalkkanormit ovat Perä-Pohjolassa 113 mk, Keski-Suomessa ja Savossa 70 mk, Etelä-Suomessa 63 mk ja Pohjois- ja Raja-Karjalassa 77:50 - 80 mk päivältä.

Kunne halua vähäksyä valtion työpalkkatarkkailutoimintaa koska siitä on näyttänyt olevan viasejä tuloksia. Kuitenkin on huomautettava, että syksy^{llä} jolloin metsätyöt pääasiassa aloitettiin ja työpalkat työnantajien taholta kuluvaiksi hakkuuksudeksi vahvistettiin, oli palkkatarkkailijoita liian vähän. He eivät

kerinnot riittävän nopeasti tarkkailuja suorittamaan, puhumatta-
kaan jälkitarkastuksista.

Havaittavissa myöskin on ollut, etteivät työantajat ole
noudattaneet tarkkailijain kehoituksia palkkojen korottamiseksi
tai että palkkojen korotus on ollut riittämätön. Niinpä on
tietoonne tullut Pohjanmaan pohjoiselta jokialueelta, että tark-
kailijain kehoituksesta on palkkoja nostettu sellaisille laaduil-
le, joita joko ei ollenkaan hakata tai hakataan mitättömän vä-
hän. Keski- ja Etelä-Pohjanmaalla saattoivat syksylliset palkka-
tarkkailut korottaa hakkuutaksaa n. 10 %, mutta talven tullen
ovat hakkuuvaikaudet lisääntyneet, joten päiviansio useimmissa
tapauksissa on jäänyt entiselleen.

Jotta palkkatarkkailu täyttäisi sille asetetut vaatimuk-
set, tulisi hallituksen tavalla tai toisella laajentaa palkka-
tarkkailijain toimivaltuuksia. Ellei tämä muuten kävisi päinsä,
olisi turvaututtava lainsäädäntöön.

Edellä esittämistä ^{me} käy selville, etteivät työpalkat
metsätöissä vielä ole riittäviä sekä ettei valtiolta ole voi-
nut täyttää tehtäväänsä työpalkkain korottamiseksi. Senvuoksi on
syytä odottaa hallituksen taholta tehokkaita toimenpiteitä asian-
tilan korjaamiseksi.

Myönnämme että tässä tehtävässä on omat vaikeutensa ja
että parhain tuki valtiovallan toimenpiteille metsätyöpalkkojen
korottamisessa, nimittäin työntekijäin omakohtainen toiminta smat-
tiyhdistysliikkeen avulla, vielä puuttuu. Laajat metsätyöläisjou-
kot ovat nimittäin tällä hetkellä miltei kokonaan kyvyttömiä
asioitaan omakohtaisesti valvomaan ja etujaan hoitamaan. Palkka-
tason kohottamisvaatimus näillä työaloilla on sitäkin oikeutetum-
pi kun meidän puunjalostusteollisuus on viimeisten vuosien aika-
na saanut toimia erittäin suotuisten suhdanteiden vallitessa.

Siirrymme käsittämään valtion omassa töissä maksettujen
työpalkkojen tasoa, kiinnitämme aluksi huomiota siihen, että
eduskunta on useassa yhteydessä lausunut hallitukselle toivomuk-
sia, että valtion työssä olevien työntekijäin palkkoja korotet-

5.

taisiin ~~antamalla~~ s.o. sille tasolle, jolla ne olivat vuonna 1928. Viimeisin eduskunnan toivoma näistä asioista on Tasavallan Presidentin esittelyssä viime viikolla siirretty valtioneuvoston käsiteltäväksi.

Jotkin Valtion työssä olevien työläisten palkat ovat useassa tapauksessa edelleenkin liian alhaiset. Asian valaisemiseksi pyydämme esittää eräitä yksityistapauksia eri puolilta maata.

Rautatierakennuksilta on ilmoitettu lukuisasti tietoja alhaisista työpalkoista. Kontionen-Taivalkosken radan rakennuksella ovat palkat sekatoissa 4 mk tunnilta, ammattitoissa 5 mk, hevostoissa 7 mk ja varatoissa 3:60. Urakatoissa on sekatyöläisten palkka usein jäänyt alle tuntipalkan. Esimerkiksi Ristijärven kunnassa jäi viime tammikuun ansio urakalla tehtävistä sekatoista 2:80 - 3:75 tunnilta sekä hevosmiesten 6:95-7:50 tunnilta. Nämä palkat ovat luonnollisesti luvattoman alhaisia, koska elinkustannukset Kaimussa ovat erittäin kalliit. Vuoksenniskan-Elisenvaaran rautatierakennuksella ovat palkat myöskin alhaiset. Seurauksena on ollut että työntekijät ovat velkaantuneet paikkakunnan kauppiaille ja tuskin kykenevät velkojansa maksamaan ellei työpalkkoja koroiteta. Vuoden vaihteessa tekivät mainitun radan työläiset rautatiehallitukselle esityksen palkkojen korottamisesta sekatoissa 5:teen ja ammattitoissa 7:meen markkaan tunnilta, mutta rautatiehallituksen ratarakennusosasto hyökkäsi palkankorotuspyynnön. Varkauden-Viinijärven ratarakennuksella Kangaslampi kunnassa on erään työryhmän 15 päivän ansio viime kuussa ollut 250 mk. Veitsiluodon ja Toijala-Valkeakoski ratatoista olemme saaneet tietoja hämmästyttävän alhaisista palkoista. Samanlaisia viestejä on saapunut myöskin silta- ja maantierakennustoista (Esim. Tornion silta, Kemin - Tervolan maantietö, Saiman kanavan laajennustyöt).

Maantien kunnossapitotoista, jotka ovat maaherrojen hallussa ovat palkat ^{samoin} edelleenkin alhaiset. Mainittakoon, että esimerkiksi Uuraisten kunnassa on soranajajien viime viikolla täytynyt keskeyttää työt liian alhaisten palkkojen takia. Huomat-

6
tavan on, että eduskunta on erikoisesti palkkojen korottamis-
tarkoituksessa nostanut tämän alan määrärahoja.

Valitettavana seikkana on myös pidettävä sitä, ettei
valtio kaikissa tapauksissa noudata edes niitä palkkasopimuksia,
joita työlliset järjestöjensä avulla ovat tehneet yksityisten
työantajain ja kuntain kanssa, vaan pitää palkkatasoa niitä alem-
pana.

Palkkapolitiikka, joka varatöissä on noudatettu, on
ollut monella tavalla turmiollista. Varatöistä on annettujen
määräysten mukaisesti, maksettu alhaisempaa palkkaa kuin varsi-
naisista töistä ja se on vaikuttanut palkkojen yleiseen ale-
nemiseen. Tämän johdosta palkat alenivat lopulta siinä määrässä,
että valtion ja kuntain työssä olevien perheille on täytynyt
antaa köyhäinhoitoavustusta. Lisäksi on otettava huomioon, ettei
vieläkään järjestetä töitä kaikille työttömille, vaan neljännes
kaikista työttömistä on jätetty oman onnensa nojaan. Siedettä-
viin oloihin pääsemiseksi olisi varatyöpalkkajärjestelmästä koko-
naan luovuttava ja niiden tilalle järjestettävä riittävästi
yleisiä töitä, joista maksetaan kunnollisen palkka.

Sosialidemokratinen eduskuntaryhmä odottaa, että hal-
litus tarpeellisen korjauksen aikaansaamiseksi työläisten palkkaus-
oloissa

kehittäisi ja tehostaisi metsätyöläisten
palkkatarkkailua sekä harkitsisi mahdolli-
suuksia palkkatarkkailijain valtuuksien laa-
jentamiseksi, jotta vahvistettuja palkka-
normeja noudatettaisiin,

toteuttaisi kiireellisesti eduskunnan toivo-
muksen valtion työläisten palkkojen korot-
tamisesta entiselle tasolle ja kunnollista

elintasoa vastaaviksi; sekä noudattaisi

niitä palkka-
~~noudattamis~~sopimuksia, joita työväen am-
matilliset järjestöt ovat yksityisten työ-
antajain ja kuntien kanssa tehneet,

luopun ensi tilassa varatyöjärjestelmästä
sekä järjestää riittävässä määrässä yleis-
sia ja kunnollisesti palkattuja töitä.
näiden tilalle samoin kuin paikkakunnille,
missä palkkataso on pysytetty liian al-
haisena.

Helsingissä, 14 päivänä helmikuuta 1936.

Kertomus palkkatarkkailutoiminnasta

1/9-35 - 1/2-36.

Eduskunnan kehoituksen mukaisesti tehosti kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö palkkatarkkailua asettamalla elokuun loppupuolella asiantuntijalautakunnan metsä- ja uittotyöpalkkatarkkailua varten. Asiantuntijalautakunnan puheenjohtajaksi määrättiin pääjohtaja A. K. Cajander sekä jäseniksi kansanedustaja K. Arhama, toimitsija Akseli Heinonen, kansanedustaja, kunnallisneuvos Juho Koivisto, kansanedustaja V. Komu, metsäneuvos Ahti Mecklin, metsähallinnon piirikuntapäällikkö A. J. Valkama, metsänhoitaja Assar Wichmann ja eversti Per Zilliacus. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö antoi asiantuntijalautakunnalle tehtäväksi laatia alkavan hakkuu- ja ajokauden päiväpalkkanormit ja yksikköpalkat. Asiantuntijalautakunta kokoontui tätä tarkoitusta varten ensimmäisen kerran syyskuun 2 - 5 päivinä sekä jätti syyskuun 6 päivänä ehdotuksensa palkkanormeiksi ja yksikköpalkkoiksi ministeriölle. Ministeriö hyväksyi tehdyn ehdotuksen sellaisenaan syyskuun 11 päivänä v. 1935. Oheenliitetystä taulukosta "metsätyöpalkat v. 1935-36" huomaamme päiväpalkkanormien vaihtelevan Smk:sta 28:- Smk:aan 45:- riippuen palkka-alueen asemasta. Taulukon alaosa, joka on luottamuksellinen, sisältää ne yksikköpalkat, jotka on vahvistettu ylempänä mainittujen keskipäiväänsiosaavutusten tarkistamisen ohjeeksi. Ne eivät siis edusta mitään kiinteitä lukuja, vaan vaihtelevat ylös- ja alaspäin olosuhteista, pääasiassa metsän laadusta, riippuen. Mainitun taulukon viimeisellä sivulla on taas merkittyinä ne uittotuntipalkat, jotka metsä- ja uittopalkkatarkkailun asiantuntijalautakunta on edellyttänyt otettavaksi huomioon metsäkaupoissa. Tuntipalkat vaihtelevat palkkausalueesta riippuen 3 mk:sta - 4 mk:aan. Tuntipalkat tarkoittavat täyskykyisen, täysikäisen, useampana vuonna uittotöissä olleen miehen tuntipalkkaa.

Yllämainittujen uusien ohjeitten perusteella jatkui palkkatarkkai-

lu syyskuussa entisen vahvuisena eli siis 7 metsänhoitajan toimiessa eri puolilla Suomea palkkatarkkailijoina. Syyskuussa aiheutti eniten toimenpiteitä Viipurin läänissä toimivat pienyrittäjät. Tämä ei ollut uutta palkkatarkkailijoille, sillä jo kevätkaudella oli palkkatarkkailu pakoitettu erikoisesti seuraamaan Viipurin ympäristössä toimivia n.k. leveranssimiehiä. Asian parantamiseksi pidettiinkin keväällä neuvottelutilaisuuksia Säkkijärvellä, Virojoella, Vilajoella ja Viipurissa. Näissä neuvottelutilaisuuksissa ilmoitettiin tulevien kauppojen tekoa varten ne taksat, mitkä ministeriö oli katsonut kohtuullisiksi seuraavaa hakkuukautta varten. Palkkatarkkailulle oli keväisistä neuvotteluista huomattavaa hyötyä, sillä vaadittaessa nyt syksyllä korjauksia ja korotuksia taksoihin, oli tarkkailulla tukenaan nämä neuvottelut, ja kaikki korotusvaatimukset tulivat hyväksytyiksi. Muissa osissa Suomea olivat palkat syyskuussa kohtalaisia. Mitä taas tulee syyskuun yleiseen tilanteeseen, on huomattava, että metsätyöt eivät silloin vielä olleet päässeet sellaiseen vauhtiin kuin aikaisempien vuosien vastaavana aikana maataloustöiden viivästymisen vuoksi.

Tarkastuksia toimitettiin lokakuussa kaksi kertaa enemmän kuin syyskuussa. Mitä metsätyöpalkkoihin tulee, on lokakuulla huomattavaa, että Pohjanmaan pohjoisella alueella palkat käytyjen neuvottelujen johdosta yhä edelleen paranivat. Pohjanmaan eteläisellä palkkausalueella eivät palkkausolot kuitenkaan olleet yhtä suotuisat kuin Pohjanmaan pohjoisosassa. Palkkatarkkailijan jouduttua viimeksimainitulle alueelle, ilmoitti hän heti palkkatason olevan alle palkkanormin. Tästä oli seurauksena, että ministeriö katsoi välttämättömäksi lähettää palkkatarkkailun ylitarkastajan Pohjanmaalle neuvottelemaan kaivospuuhankkijoiden kanssa. Neuvottelut sujuivat hyvin ja kaikki lupasivat noudattaa ministeriön antamia ohjeita. Eräät hankkijoista lähettivät kiertokirjeen kaikille alihankkijoilleen korostaen uudestaan päiväpalkkanormien seuraamisen välttämättömyyttä, kun taas toiset ovat hoitaneet asian suullisesti. Kokemäenjoen ja Lounais-Suomen palkkausalueilla esiintyi alipalkkausta niin yhtiöiden kuin yksityisten liikemiestenkin työmailla. Asia saatiin kuitenkin järjestetyksi puhelinneuvotteluilla. Viipurin läänissä aiheutti toimenpiteitä eräs metsänomistajien yhtiö, joka useiden periaatteellista laatua olevien neuvottelujen jälkeen suostui niukkaan mutta riittävään korotukseen. Lokakuussa näytti yllämainituista onnistuneista neuvotteluista huolimatta yleensä

siltä, että metsäpalkkatarkkailulla tuli olemaan paljon työtä valvoakseen palkkatason muodostumista vahvistettujen normien mukaiseksi. Tämän johdosta ministeriö lautakunnan ehdotuksen mukaisesti lisäsi työvoimaa, joulukuun alusta kahdella, tammikuun alusta kolmella sekä helmikuun alusta vielä yhdellä tarkkailijalla.

Mitä marraskuun palkkatilanteeseen tulee, painuivat palkat marraskuussa huomattavasti alle aikaisempien keskipäiväansioiden, kuten lokakuussa jo arveltiinkin. Tällöin on muistettava, että työaika marraskuulla oli ainoastaan 6-7 tuntia ja sitäpaitsi sääsuhteet olivat metsätyölle tavallista epäedullisempia. Marraskuun keskipäiväpalkkoja arvosteltaessa on myös muistettava, että palkkatarkkailijat suuntaavat kulkunsa niille työmaille, joista on kuulunut valituksia ja siis keskipäiväpalkat kuvaavat palkkaoloja lähinnä näillä työmailla eivätkä osoita koko palkkausalueen yleistasoja. Ikävänä piirteenä on mainittava, että pienyrittäjät suhtautuivat marraskuussa melkoisen välinpitämättömästi palkkatarkkailuun. Useimmiten annettiin ymmärtää, että "menehän se näilläkin palkoilla". Esimerkin vuoksi mainittakoon, että Pohjanmaan pohjoisen palkkausalueen toimenpiteitä aiheuttaneista 12:sta alipalkkaustapauksesta on yksi ainoa yhtiön työmaa kaikkien muiden ollessa pienyrittäjien työmaita. Mitä taas yleiseen työtilanteeseen tulee, eivät metsätyöt marraskuussa päässeet normaaliin käyntiin viivästyneen talven tulon takia, ja siirtyivät työmaiden avaamiset huomattavasti tavallista myöhemmäksi.

Joulukuussa ja tammikuussa pysyivät yleiset työedellytykset samantlaisina kuin marraskuussa, eivätkä palkat liioin osoittaneet parannusta. Vasta viime tammikuun lopussa ja helmikuun alussa, sittenkuin on saatu kunnollinen talvi, osoittavat palkkaraportit parannusta myös palkkausoloissa.

Metsäpalkkatarkkailu, joka tänä talvena toimii ensimmäisen kerran vakinaisemmin organisoituna, on saanut aloittaa toimintansa erittäin epäedullisissa olosuhteissa. Puutavaramarkkinat, jotka vuosien 1931/32 vaikeuksien jälkeen olivat vuosina 1933/35 jatkuvasti vilkastuneet ja parantuneet, joutuivat vuoden 1935 jälkimmäisellä puoliskolla kärsimään sekä menekkivaikeuksista että tuntuvasta hintojen laskusta. Tämä suhdanteiden huonontuminen, joka toivottavasti on tilapäistä laatua, ei ole voinut olla vaikuttamatta myöskään työmarkkinoihin. Lisäksi tuli harvinaisen epäedulli-

nen alkutalvi. Ensinnäkin talvi saatiin myöhään niin, että Perä-Pohjolassa-
kaan ei ajoja päästy varsinaisesti aloittamaan ennenkuin joulunpyhien jälkeen
vaikka ne normaalioloissa ovat täydessä käynnissä jo joulukuussa. Sääsuh-
teet olivat lisäksi vielä koko tammikuun epävakaiset, joten tukinajot on
saatu tähän mennessä toimittaa varsin epäedullisissa olosuhteissa. Nämä
seikat eivät ole voineet olla vaikuttamatta huonontavasti työmarkkinoihin
ja myöskin työpalkkoihin, silloinkaan kun taksat muuten olisivat olleet
riittävät.

Joskin epäedullisilla olosuhteilla on ollut omat vaikutuksensa palk-
katilanteeseen, eivät ne kuitenkaan riitä selittämään sitä, miksi toimi-
tettujen tarkastusten antamat keskiansioarvot ovat useissa palkkausalueissa
jääneet alle tarkoitetun normin. Ilmeisesti on työnantajien taholla ollut
myös haluttomuutta kohtuullisiksi katsottujen palkanormien noudattamiseen.
Tosin on järjestäytyneille työnantajille, heidän palkkatarkkailua periaat-
teellisesti vierovasta kannastaan huolimatta, annettava se tunnustus, että
he yleensä ovat koettaneet noudattaa kohtuullisiksi katsottuja päiväansio-
normeja ja myös suostuneet taksojen korotuksiin niissä tapauksissa, jolloin
se on tarpeelliseksi havaittu. Toisin on pienten yrittäjien laita. Heidän
puoleltaan on kyllä, - joskin eräissä tapauksissa vastahakoisesti -
myöskin suostuttu korotuksiin. Nämä korotukset eivät kuitenkaan ole sanot-
tavasti tilannetta parantaneet. Asianlaita on nimittäin siten, että pien-
yrittäjien työmaat ovat pieniä ja lyhytaikaisia. Usein on käynyt niin, et-
tä kun työmaalla on palkkojen korotus saatu aikaan, työ on jonkun aikaa
sen jälkeen loppunut, ja uusi työmaa avattu - entisillä taksoilla. Nyt-
temmin on kuitenkin asiaintilaan odotettavissa parannusta ainakin Keski-
Pohjanmaalla, jossa hakkauttajat ovat luvanneet ottaa käytäntöön ylitar-
kastajan heille antamat yksikkötaksat.

Edellä olevasta käy jo selville, että metsäpalkkatilanne ei tähän
mennessä ole ollut tyydyttävä. Joskin epäsuotuisat olosuhteet ovat siihen
vaikuttaneet, on varsinkin pienemmillä työmailla esiintynyt huomattavasti
varsinaisia alipalkkaustapauksia. Toistaiseksi ei kuitenkaan vielä ole
katsottu olevan syytä ryhtyä erikoisiin toimenpiteisiin sen lisäksi, mitä
on saatu aikaan työmaiden tarkastuksilla ja neuvottelukokouksilla, koska
on haluttu nähdä, minkälaisiksi työpalkkaolot muodostuvat nyt, kun sääsuh-
teet ja muut edellytykset ovat muuttuneet palkkojen kehitykselle edullisem-

SOSIALIDEMOKRAATTINEN
TYÖLÄISLIITTO

miksi. Nykyisellä palkkatarkkailulla on omat etunsa joustavuutensa vuoksi, josta ei haluttaisi luopua, yksityistapauksissa ehkä tehokkaampien mutta kankeampien ja aikaa vievien lakisääteisten muotojen hyväksi.

Olemme tietenkin jäävit lausumaan mielipidettämme siitä, miten metsäpalkkatarkkailu on tehtävässään onnistunut. Haluaisimme kuitenkin lausua omana mielipiteenämme, että palkkatarkkailun avulla on onnistuttu yleensä estämään se metsätyöpalkkojen huomattava lasku, joka melkoisen todennäköisesti olisi ollut puutavaramarkkinain suhdanteiden huonontumisen seurauksena, jos palkan muodostus olisi ollut täysin vapaa, ja että myös niissä lukuisissa yksityistapauksissa, jotka ovat joutuneet palkkatarkkailun alaisiksi, on saatu työpalkat nousemaan tarkoitettulle tasolle.

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön
palkkatarkkailuosastolla, helmikuun 11 päivänä 1936.

E. W. Rönkä *Esko Huuhtala*

Lähtö 2 v. v. joulukuuta: 13/2 - 86

SOSIALIDEMOKRAATTINEN
TYÖLÄISNAISLIITTO

Helsinki 5 p:nä joulukuuta 1935.

TOVERITTAREN TOIMITUS
JA KONTTORI

HELSINKI, Sirkuskatu 3
puhelin 72986

Lähtö 5 p:nä joulukuuta: 13/2 - 86
Sos. dem. Eduskuntaryhmä.

Tulevat eduskunta vaalit tulevat olemaan hyvin tärkeät, ja vaativat keskusjärjestöiltä tarmokasta toimintaa. Sos. dem. Työläisnaisliitto on suunnitellut laajaa sekä suullista että kirjallista valistustyötä, josta mainittakoon yhdenpäivän koulut, joita on päätetty järjestää eri vaalipiirien alueille. Toveritar lehteä levitetään vaalien edellä siinä määrin kun varat sallivat. Lentolehtinen on myöskin suunnittelun alaisena.

Voidaksemme näitä suunnittelujamme toteuttaa, ne kun kysyvät paljon varoja, anomme kunnioittain, että sos. dem. Eduskuntaryhmä myöntäisi liitollemme vaalivalistustyötä varten, ja vaali Toverittaren levittämiseksi avustusta viisituhatta. 5,000 markkaa.

Kunnioittain

Suomen Sosialidemokraattinen
Työläisnaisliitto

Anni Huotari.
puheenjohtaja.

Minna Sillanpää.
Sihteeri.

tekemät rikokset. Rahan voimalla ja uhkauksilla vaimennetaan monta todistajaa. Asiassa on jo kuultu kaikkiaan 98 todistajaa, muutamet

Liite 3 a v. v. pöytäkirja 13/2-36

Liite 3 v. v. pöytäkirja 13/2-36

Köyliö 4/2-36.

Arvoisat Sos.-dem. Kansanedustajat.

Käänyn puoleenne pyynnällä,
voisiko ryhmänne varoistaan, tai keräyksellä
keskundestan hankkia jonkun summan
avustuksena kunnisaksi tulleen Viljo Hongiston
murhan oikeus avustajan palkkamisen. Murhatun
isää on oikeudessa avustanut varat. J. Remwall
ja ovat asianajajan palkkiot, pöytäkirjojen lunas-
tukset y. m. nielleet jo varoja yhteensä yli 9000:-mk.
Varattomalle muonamiehelle varojen hankkiminen
tarkoitukseen on ylivoimaista, siksi alenkin
ryhtynyt asiassa toimimaan. Koska paikka-
kunnalla i. k. äänin vaatimuksesta nimismies
kielsi varojen keruun tarkoitukseen, on täyty-
nyt ryhtyä näinkin laajoihin toimenpiteisiin
saadakseen asittaita helpoitusta asianosaiselle.
Asia on ollut, ja on edelleen verrattain vaikeasti
selvitettävissä, kuten kaikki muunkin i. k.ollien
tekemät rikokset. Rahan voimalla ja uhkauk-
silla vaimennetaan monta todistaja. Asiassa
on jo kunnit kaikkiaan 98 todistaja, muutamet

usean kertaan, sekä hankittu paljon asiantun-
tiansuuntaja, valokuvia, karttapäiväkirja y. m. mutta
selvyyttä ei näy tulevan. Useat todistajat joiden
asiasta pitäisi tietää ratkaisevasti eivät muista
mitään nähneensä tai kuulleen, ja perustaa-
vat oikeudessa palisviranomaisille aikaisemmin
antamansa kertomukset. Syytettyjen asianajajat
lisäksi ovat joka oikeuden istunnon edellä käy-
neet täällä S. K. u. talolla pitämässä kokouk-
sia selittämässä todistajille mitä asiassa ei ole
muistettava, jos joku kuitenkin ilmaisee jot-
kin syytettyille raskauttavaa vaadittan kanta syyt-
teen väärästä valasta ja jos tämäkään ei anta-
yritetään todistajista tehdä mielenvikainen
siinä mielessä asianajaja jalaksella oli, viin-
päivinä (eli 24-26) täällä käytöksen lääkärin
itsensä nimittämä mies mukanaan, jonka
tarkastettavaksi hän kehotti eräitä todistajia
tiedossani ei ole miten he vohkeilyssään
onnistuivat, yhdessä tapauksessa joka on tiedo-
ksi kuulusteltava henkilö lupasi alitua heidän
vaatimuksiinsa vain siinä tapauksessa, että
kutsutan paikallinen nimismies myös muka-
shdotusta kerrat eivät hyväksyneet, vaan paistui
kuvaava! vai mitä arvellette! jos kirjelmäni
antaa aihetta toimivan asian osaisen.

Lähtö 3 a r. v. joulukuun 13/2-36

Viktori Hångistön hyväksi on pienem-
pihin apu kiitollisuudella merkittävä
Tyydän tietoa päätöksestämme, sekä toivo-
tta piirimme edustajat ottaisivat tämän
asian hoitaakseen.

Ennen tervetisin
Kustaa Saltonen.

Yhdymme edellä esitettyyn toivomukseen

Matti Tola
puheenjohtaja.

Harjo Kuntala
sihteeri.

Lilte 5 v.v. pöytäkirja 13/2-36

Pyydämme Teitä
toverillisesti läsnäolemaan

HIMANGAN TYÖVÄENYHDISTYKSEN

30-vuotisjuhlassa

yhdistyksemme talossa sunnuntaina 16 p:nä
helmikuuta 1936 kello 13.

Toveruudella

HIMANGAN TYÖVÄENYHDISTYS R.Y.

Lilte 4 v.v. pöytäkirja 13/2-36

40

Pyydämme Teitä osanotollanne kun-
nioltamaan yhdistyksemme

40-VUOTISJUHLAA

joka pidetään Kymin Työväenyhdistyk-
sen talossa sunnuntaina helmikuun 23
p:nä 1936 alkaen kello 18.

Kunniolttaen

KYMIN
TYÖVÄENYHDISTYS R.Y.

*ehdotusta! kerrat eivät hyväksyneet, vaan poistui
kuvaava! vai mitä arvelotte! jos kirjelmäni
antaa sille toimitaman asian osaisen.*

Lähtö 6 v. v. joulukuuta 1936

Helsingissä 21 p:nä helmikuuta 1936.

Himangan Työväenyhdistys,

Himanka.

Kymin Työväenyhdistys,

Kymi.

Toverillinen kiitoksemme kutsustanne yhdistyk-
senne 30-vuotisjuhlaan.

Toverillinen kiitoksemme kutsustanne yhdistyk-
senne 40-vuotisjuhlaan.

Ryhmämme esittää 30 vuotiaalle sosialistisen
maailmankatsomuksen levittämisen, maamme vähävarai-
sen kansanosan aineellisen ja henkisen tason kohot-
tamisen puolesta uskollisesti työtä tehneelle jär-
jestöllenne parhaimmat kiitoksensa suoritetusta
työstä ja lämpimän onnittelunsa juhlapäivänne joh-
tuksen vapaustaistelun laajalla ja voimilla kysyvällä,
innostusta ja uhrimieltä vaativalla työken-
tällä.

Toivomme jatkuvaa menestystä työllenne työ-
väenluokan vapaustaistelun laajalla ja voimilla kysy-
vällä, innostusta ja uhrimieltä vaativalla työken-
tällä.

Eläköön sosialidemokratia ja sosialidemokraat-
tinen työväenliike!

Sosialidemokraattisin taistelutervehdyksin

Puheenjohtaja.
Sosialidemokraattinen Eduskuntaryhmä.

Puheenjohtaja.

Sihteeri.

Lähtö 7 v. r. joulukuuta: 15/2-36

Helsingissä 14 p:nä helmikuuta 1936.

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouk-
sesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskunta-

talossa 13 p:nä helmikuuta 1936. Hienhuudossa

Himangan Työväenyhdistys,

merkittiin poissaoleviksi: Aantonen (sairas),

Himanka.

Bryggari (matkalla), Halonen, Pagarin, Mäkelä,

Kilpi, Kuusi (sairas), Lindman, Lumme (matkalla),

Toverillinen kiitoksemme kutsustanne yhdistyk-
senne 30-vuotisjuhlaan.

Sinisele, Sirén, Sventorsetski, Turkia, Valtia ja

Ryhmämme esittää 30 vuotiaalle sosialistisen
maailmankatsomuksen levittämisen, maamme vähävaraisen
kirjoitti Aantela.

kansanosan aineellisen ja henkisen tason kohottami-
sen puolesta uskollisesti työtä tehneelle järjestöl-
lenne parhaimmat kiitoksensa suoritetusta työstä
ja lämpimän onnittelunsa juhlapäivänne johdosta.

Toivomme jatkuvaa menestystä työllenne työväen-
luokan vapaustaistelun laajalla ja voimia kysyvällä,
innostusta ja uhrimieltä vaativalla työkentällä.

Eläköön sosialidemokratia ja sosialidemokraatti-
nen työväenliike!

Sosialidemokraattisin taistelutervehdyksin

Sosialidemokraattinen Eduskuntaryhmä.

Puheenjohtaja.

Sihteeri.

Yhteisessä kokouksessa, jossa huolehdittiin siitä, että
valtionkin olisi nostettava niitä kantoja
lupauksia, joita yksittäiset työväen
kansat on saatu aikaan. Allei valtiota voisi
noudattamaan niitä hinnoitteluperusteita työ-
väenliikkeen kannalta, niin yksittäisten pyrkii
niitä vapautumaan.

Kokous: Kirjelmän lähettämisen ei ole
lainsäädäntöä ja päätös mitään. Asian johdosta
pieni tunti valittavaksi, aineistoa on oltu var-
ten riittävästi ryhmän hallitusta.

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 13 p:nä helmikuuta 1936. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Aaltonen(sairas), Bryggari(matkalla), Halonen, Fagerholm, Harvala, Kilpi, Kuusisto(sairas), Lindman, Lumme(matkalla), Marttila, Paasivuori(sairas), Pekkala, Reinikainen, Sinisalo, Sirén, Sventorzetski, Turkia, Valta ja Voionmaa. Puhetta johti Tanner ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Toimenpiteet alipalkkausasiassa.

Esitettiin kokoukselle valmistusvaliokunnan ehdotus, että alipalkkausasian johdosta jätettäisiin ryhmän puolesta valtioneuvostolle kirjelmä, jonka luonnoksen keräämänsä ainehiston perusteella olivat laatineet Lepistö ja Bryggari, ja että asian johdosta lähetetään hallituksen puheille lähetystö, jossa olisivat jäseninä: Tanner, Bryggari, Lepistö, Koponen ja Turkka.

Kokoukselle luettiin em. kirjelmän luonnos. (Kirjelmä liitteenä v.v. pöytäkirjassa 13/2-36)

Hiltunen: Ehdotti kirjelmään lisättäväksi kohdan, jossa huomautetaan siitä, että valtionkin olisi noudatettava niitä hinnoittelusopimuksia, joita yksityisten työnantajain kanssa on saatu aikaan. Ellei valtiota saada noudattamaan näitä hinnoitteluperusteita työpalkkoja määrättäessä, niin yksityisetkin pyrkivät niistä vapautumaan.

Perho: Kirjelmän lähettäminen ei sellaisenaan merkitse yhtään mitään. Asian johdosta pitää tehdä välikysymys, ainehistoa on sitä varaten riittävästi ryhmän hallussa.

Kivisalo: Ryhmän taholta valtioneuvostolle annettava kirjelmä olisi myöskin mahdollisimman pian saatettava julkisuuteen. Puutyönantajain taholta on julkaistu kirjanen, jossa esitetään työläisten palkat korkeammiksi kuin mitä ne todella ovat. Ryhmän taholta olisi tällaiset tiedot kumottava.

Lepistö: On hyvä, että on saatu aikaan palkkatarkkailu, ja että alimmat palkat on saatu määrättyksi. Työntekijäin oma toiminta palkkojensa korottamiseksi puuttuu melkein kokonaan. Metsätyöläisten keskuudessa on harjoitettava valistustyötä oman toiminnan tehostamisesta. Huomautti Perholle, että välikysymys tuskin johtaisi myönteiseen tulokseen.

Aattela: Huomautti Perholle, että välikysymyskin saattaa muodostua manoveeriksi. Jos kuitenkin saataisiin varmuus siitä, että sen kautta voitaisiin auttaa työläisten palkka-asian eteenpäin viemistä, niin siinä tapauksessa olisi välikysymys tehtävä. Olisi siis saatava jokinlainen varmuus siitä, että seuraava hallitus tekisi palkkausasiassa enempi kuin nykyinen hallitus.

Penttala: Palkkatarkkailu ei ole johtanut niin hyviin tuloksiin kuin mitä siitä kenties odotettiin. Palkkatarkkailulautakunnan porvarillinen enemmistö lienee päättänyt, että palkanorjia ei saateta julkisuuteen. Kannatti v.v. ehdotusta.

Komu: Huomautti että palkkatarkkailulautakunnassa ovat valtion edustajina olevat porvarit olleet myönteisempiä työläisten etuja kohtaan kuin muut porvarit. Niinpä maalaisliittolainen Juho Koivisto on pitänyt 28 markan päiväpalkkaa liian suurena.

Pyy: Saimaan kanavan rakennustyömaalla

ovat palkat varatyöpalkkojen tasolla. Esitti yksityiskohtaisia esimerkkejä palkkojen alhaisuudesta. Viipurin kaupunki ja maalaiskunta avustavat kanavan rakennustyömaalla olevien työläisten perheitä.

Koponen: Kysymys on vaikeasti hoidettava. Esitti erään esimerkin, jolla osoitti, että valtion palkkatarkkailuelin toimii melko nopeasti.

Räsänen: Oli sitä mieltä, että kirjelmän jättämisestä valtioneuvostolle ei ole vastaavaa hyötyä. Olisi tehtävä välikysymys, se näyttäisi mitä kukin on. Esittulisi sellaista hallitusta, joka maksaisi valtion työläisille huonompaa palkkaa kuin mitä nykyinen hallitus maksattaa. Kannatti Perhon ehdotusta.

Mustasilta: Ryhmän taholta olisi annettava julkilausuma, jossa mm. kehoitettaisiin työläisiä ilmoittamaan todelliset palkkansa. Hallituksen puheille menevän lähetystön olisi kiinnitettävä huomiota myöskin maatyöläisten alhaisiin palkkoihin.

Kuittinen: Yhtyi v.v. ehdotukseen.

Hämäläinen: Kannatti v.v. ehdotusta.

Perho: Kun on kysytty saadaanko välikysymyksellä aikaan parempi tulos, niin vastaan tähän ei. Välikysymys olisikin tehtävä siitä syystä, että se tulevaisuutta silmällä pitäen olisi hyödyksi. Turun puolella ovat työläiset omatoimisestikin koettaneet saada aikaan parannuksia palkkoihinsa, mutta heidän toimintaansa on pyritty estämään m.m. poliisitoimenpitein.

Linna: Tässä asiassa kaivataan nopeita toimenpiteitä. Jos asiasta tehtäisiin välikysymys, siirtäisi se asian esilletulon noin kolmella viikolla eteenpäin. Kannatti Hiltusen ehdotusta.

Keskustelun päätyttyä hyväksyttiin kaikilla äänillä (ääniä ei laskettu) neljä ääntä vastaan

v.v. ehdotus. Tämän jälkeen hyväksyttiin yksimielisesti Hiltusen tekemä ehdotus. Hallituksen puheille lähetettävään lähetystöön valittiin v.v. ehdotuksen mukaisesti Tanner, Bryggari, Lepistö, Koponen ja Turkka.

2 §.

Tasavallan suojelulaki.

Keskusteltiin ryhmän kannan määrittämisestä hallituksen esitykseen tasavallan suojelulaiksi.

Tanner: Selosti v.v. ehdotusta. Valmistusvaliokunta ehdottaa, että perustuslakivaliokunnassa olevien ryhmän jäsenten olisi koetettava saada lakiesityksestä poistetuksi kaikki se mitä siinä on uutta nykyisin voimassaolevaan lakiin verraten, ja että lopuksi olisi tehtävä ehdotus lakiesityksen hylkäämisestä.

Keskustelun päätyttyä hyväksyttiin yksimielisesti v.v. ehdotus.

3 §.

Ryhmäkuri.

Sen johdosta, että ryhmän jäsen Kristian Lumijärvi oli juopumuksen ja häiriönteon johdosta tuomittu kihlakunnanoikeudessa rangaistukseen, ehdotti v.v., että Lumijärvi eroitettaisiin ryhmän jäsenyydestä, ja että asiasta ilmoitettaisiin Viipurin läänin itäisen vaalipiirin Sos.-dem. Piiritoimikunnalle.

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

4 §.

Kustaa Aaltosen kirjelmä.

Esiteltiin puolustoveri Kustaa Aaltosen kirjelmä, johon oli yhtynyt Kõyliön työväenyhdistys, ja jossa pyydetään ryhmää jollakin summalla avustamaan poliittisista syistä raa'alla tavalla murhatuksi tulleen Viljo Hongiston isää Vihtori Hongistoa, jotta hän voisi maksaa poikavainajansa murhan johdosta syntyneen oikeudenkäynnin kulunkeja. (Kirjelmä liitteenä v.v. pöytäkirjassa 13/2-36)

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin ryhmän varoista myöntää Vihtori Hon-

gistolle 300 markan suuruinen avustus, ja ryhmän jäsenelle V. Komulle annettiin tehtäväksi koota keräyslistalla lisää rahaa tarkoitusta varten.

5 §.

Kymin ty:n 40-vuotisjuhla ja Himangan ty:n 30-vuotisjuhla.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin lähettää ryhmän puolesta onnittelukirjelmät Kymin työväenyhdistykselle, joka viettää 40-vuotisjuhlaansa 23/2-36 ja Himangan työväenyhdistykselle, joka viettää 30-vuotisjuhlaansa 16/2-36. (Kirjelmät liitteenä v.v. pöytäkirjassa 13/2-36)

6 §.

Eräs ilmoitus.

Puheenjohtaja ilmoitti, että Parlamenttien välisen Liiton Suomen ryhmän kokous pidetään 15/2 suuren valiokunnan huoneustossa eduskuntatalossa. Kokouksessa pitää esitelmän liiton pääsihteeri toht. Leopold Boissier. Toivotaan että ryhmän jäseniä olisi kokouksessa runsaasti saapuvilla.

7 §.

Lomanpyyntö.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti myönnettiin Hakkilalle lomaa eduskuntatyöstä 14/2-36.

8 §.

Tolonen esittää tov. Vepsäläisen kiitokset.

Tolonen esitti ryhmälle toveri Vepsäläisen kiitokset siitä avustuksesta, jonka ryhmän jäsenet olivat hänelle antaneet.

V a k u u d e k s i :

Hugo Raitala
Sihteeri.

T a r k i s t e t t u :

Matti Aunu
Puheenjohtaja.

Kaisa Mäkelä *Elina Kainulainen* *Lehto*

Helsingissä 6 p:nä maalisk. 1936.

Sosiaalidemokraattisen Eduskuntaryhmän valitus-
ryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuone-
issa eduskuntatalossa 21 p:nä helmikuuta 1936.
Läsnä olivat: Aaltonen, Aattola, Hakala, Kari,

Eduskunnan Kansliatoimikunnalle
Sosiaalidemokraat-
tinen Eduskuntaryhmä.
kohteliaimmin ilmoittamme ettei edustaja Kristian Lumijärvi
enää kuulu Sosialidemokraattiseen Eduskuntaryhmään.

Helsingissä 25/2-36.

Sosiaalidemokraattinen Eduskuntaryhmä.

Kristian Lumijärvi on juopumukseen joutuneen teon johdosta

Puheenjohtaja. Sihteeri.
ta tuottanut kiihtymysolosuhteissa rangaistukseen, on Sosia-
lidemokraattinen Eduskuntaryhmä 13/2-36 päätöksensä
noja. Edellä esitt. ryhmän taholta tehdäisiin esitys
kokouksessa eroittanut Kristian Lumijärven ryhmän jäsenyy-
destä, mistä täten täällä ilmoitetaan.

Puheenjohtaja. Sihteeri.

Helsingissä 6 p:nä maalisk. 1936.

22.1.1936

Viipurin läänin itäisen vaalipiirin Sosialidemokraat-
tinen Piiritoimikunta,

E n s c .

Arv. Toverit.

Sen johdosta, että piiristänne eduskuntaan valittu
Kristian Lumijärvi on juopumuksen jähkäsiön teon johdos-
ta tuomittu kihlakunnanoikeudessa rangaistukseen, on Sosia-
lidemokraattinen Eduskuntaryhmä 13/2-36 pitämässään
kokouksessa eroittanut Kristian Lumijärven ryhmän jäsenyy-
destä, mistä täten Teille ilmoitamme.

Toverillisesti tervehtien:

Sosialidemokraattinen Eduskuntaryhmä.

Puheenjohtaja.

Sihteeri.

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistusvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 21 p:nä helmikuuta 1936. Saapuvilla olivat: Aaltonen, Aattela, Hakkila, Komu, Koponen, Lehtokoski, Linna, Lonkainen, Marttila, Pekkala, Reinikainen, Ryömä, Syrjänen ja Tanner sekä puoluetoimikunnan jäsenet Harvala ja Wiik. Puhetta johti Tanner ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Mielisairaslaki.

Keskusteltiin ryhmän kannan määrittämisestä mielisairaslakiin, joka eduskunnan seuraavassa istunnossa joutuu kolmanteen käsittelyyn.

Ryömä: Ryhmän kolme jäsentä eivät eduskunnassa noudattaneet ryhmän päätöstä, joten ryhmän kanta lain sisältöön nähden ei tullut hyväksytyksi. Ehdotti että ryhmän taholta tehtäisiin esitys lakiehdotuksen hylkäämisestä ja yli vaalien äänestämisestä.

Reinikainen: Kannatti Ryömän ehdotusta lain hylkäämisestä, mutta vastusti sitä, että ryhmän taholta ehdotettaisiin lain lepäämään jättämistä.

Linna: Yhtyi Reinikaisen lausuntoon.

Syrjänen: Kannatti Ryömän ehdotusta.

Hakkila: Yhtyi Ryömän ehdotukseen.

Pekkala: Kannatti Ryömän ehdotusta.

Keskustelun päätyttyä päätettiin yksimielisesti ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ryhmän taholta tehtäisiin ehdotus lakiehdotuksen hylkäämisestä.

Tämän jälkeen päätettiin 11 äänellä 2 ääntä vastaan ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ryhmän taholta tehtäisiin ehdotus lakiesityksen jättämisestä lepäämään yli vaalien.

Eduskunnan sihteerin vaali.

Keskusteltiin eduskunnan sihteerin vaalista.

Tanner: Eduskunnan sihteerin tointa ovat hakeneet: varatuomari Einar Länssi Turusta, varatuomari E.H.I. Tammio, eduskunnan notaari Aku Kostia ja eduskunnan oikeusasiamies Esko Hakkila. Kansliatoimikunnan enemmistö on asettanut Esko Hakkilan ensimmäiselle tilalle. Ehdotti että ryhmä kannattaisi Esko Hakkilan valitsemista.

Pekkala: Hakijoissa ei ole yhtään täysin pätevää. On kuullut Tammioista vain hyvää. Yhtyi Tannerin ehdotukseen.

Ryömä: Sanoi kuulleensa että Tammio on heikko kynästä. Kannatti Esko Hakkilan valitsemista.

Tanner: Esko Hakkila on ehdottomasta asetettava edelle toisista.

Marttila: Esko Hakkila on osoittanut olevansa jyrkästi demokraattisella kannalla. Kannatti hänen valitsemistaan eduskunnan sihteeriksi.

Reinikainen: Valinta on toimitettava Kostian ja Hakkilan välillä.

Aaltonen: Paras hakijoista on tuomari Länssi, mutta kun hän ei saane riittävästi kannatusta, täytynee tyytyä Esko Hakkilan ehdokkuuden kannattamiseen.

Linna: Kannatti Tammion valitsemista.

Komu: Yhtyi Linnan lausuntoon.

Hakkila: Kannatti Esko Hakkilan valitsemista.

Syrjänen: Kannatti Esko Hakkilan valitsemista.

Keskustelun päätyttyä päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ryhmä kannattaisi Esko Hakkilan valitsemista eduskunnan sihteeriksi. Kaksi valtiokunnan jäsentä oli Tammion valitsemisen kannalla.

Lomanpyyntöjä.

Lonkainen pyysi lomaa eduskuntatyöstä

21/2-36.

Pyyntöä puolletaan.

Aattela pyysi lomaa järjestötehtävän vuoksi eduskuntatyöstä 25/2-36.

Pyyntöä puolletaan.

Pekkala pyysi lomaa yhteiskunnallisen tehtävän vuoksi eduskuntatyöstä 25/2-36.

Pyyntöä puolletaan.

V a k u u d e k s i :

Esko Hakkila
Sihteri.

T a r k i s t e t t u :

Minio Tammio
Puheenjohtaja.

Eduskunnalle.

om.
n-
en,

Anon täten kunnioittaen, että minut otettaisiin huomioon avoimeksi julistettua Eduskunnan sihteerin tointa täytettäessä, ja siinä tarkoituksessa esitän, että palkakseni hyväksyttäisiin 100.000 markkaa vuodessa ja eläkkeeni määrättäisiin niiden perusteiden mukaan, joita noudatetaan suoritettaessa eläkettä valtion virkamiehille korkeimmassa palkkaluokassa
Turussa, helmikuun 14 päivänä 1936.

Eineri Länsiö.
Varatuomari, kaupunginsihteeri
Turku.

Eduskunnan Keskuskanslialle.

Lähetän täten kunnioittaen anomukseni Eduskunnan sihteerin toimeen ja pyydän samalla, että nimeäni ei julkais-
taisi sanomalehdissä hakijoita lueteltaessa.

Turussa, helmikuun 14 päivänä 1936.

Einari Länsiö.

Varatuomari, kaupunginsihteeri.

Avskrift.

Att jurisstuderanden Einar Ferdinand Länsiö eger
sådan färdighet i svenska språkets begagnande i tal och
skrift, som jämlikt Nåd. Förordningen den 21 juni 1906, mom.
1., fordras af studerande hvilka anmäla sig till undergåen-
de af jurisutriusquekandidatexamen eller juridisk ämbetsexamen,
intygas härmed. Helsingfors den 28 januari 1919.

H. Bergroth.

Lösen 6 mark.

Avskriftens riktighet bestyrka:

Armas Ensiö,
fil.doktor.
Åbo.

Väinö Penttinen
Stadskamrerare i Åbo.

Eduskunnan Keskuskanslialle.

Lähetän täten kunnioittaen anomukseni Eduskunnan sihteerin toimeen ja pyydän samalla, että nimeäni ei julkaistaisi sanomalehdissä hakijoita lueteltaessa.

Turussa, helmikuun 14 päivänä 1936.

Einari Länsiö.

Varatuomari, kaupunginsihteerä.

Avskrift.

Att jurisstuderanden Einar Ferdinand Länsiö eger sådan färdighet i svenska språkets begagnande i tal och skrift, som jämligt Nåd. Förordningen den 21 juni 1906, mom. 1., fordras af studerande hvilka anmäla sig till undergående af jurisutriusquekandidatexamen eller juridisk ämbetsexamen, intygas härmed. Helsingfors den 28 januari 1919.

H. Bergroth.

Lösen 6 mark.

Avskriftens riktighet bestyrka:

Armas Ensiö,
fil.doktor.
Åbo.

Väinö Penttinen
Stadskamrerare i Åbo.

L ä n s i ö, Einari Ferdinand
Varatuomari, Kaupunginsihteeri

ANSIOLUETTELO.

Suku- ja etunimi: Länsiö, Einari Ferdinand

Syntymäpaikka ja päivä. Opinnot ja tutkinnot. Virkaanastuminen ja virka- ylennykset sekä kunniamerkit ja pal- kinnot.	Vuosi kuu- päivä kausi			Viransijaisuus, muut mää- räykset ja julkiset teh- tävät.
Kuopio	1895	VI	12	V.t. kaupunginvouti Kuo- piossa 1 kk. syksyllä 1923.
Ylioppilas Helsingin suomalaisesta Realilyse- osta	1914	X	22	V. 1924 seurannut ja istu- nut käräjiä, jolloin m.m. hoitanut Lappeen tuomio- kuntaa 8/4 - 8/6 1924 ja Liperin tuomiokuntaa 20/10- 20/12 1924 sekä toimittanut a) Luumäen pitäjän käräjä- kunnan varsinaiset talvikä- räjät 1924. b) Savitaipaleen v.m. pitä- jän käräjäkunnan varsinaai- set syyskäräjät 1924, c) Konttiälähdän v.m. pitäjän käräjäkunnan varsinaiset syyskäräjät 1924, ja d) Polvijärven pitäjän käräjä- kunnan varsinaiset syyskärä- jät v. 1924 sekä yhteensä 12 välikäräjät.
Suorittanut yleisen oi- keustutkinnon	1919	XII	16	
Otettu auskultantiksi Turun hovioikeuteen ja vannonut tuomari- ja virkamiesvalan	1919	XII	18	
Siirtynyt auskultantiksi Viipurin hovioikeuteen	1924	I	21	
Saanut varatuomarin arvo- nimen Viipurin hovioikeu- desta	1924	XII	19	
Helsingin poliisilaitok- sen Etsivän osaston kans- liassa rikosasiain tut- kijana ja pöytäkirjojen kokoonpanijana 1/10 -16- 1/9 - 19.				V.t. raatimiehenä Hel- singin kaupungin raastuvan- oikeudessa 2½ kk. kesällä 1925.
Toiminut asianajajana Helsingissä ja Kuopios- sa vv. 1920-1923 ja sen ohessa				
Lääninkanslistina Uu- denmaan läänin Läänin- hallituksessa 1/1 - 1/6 1921.				
Nimitetty Uudenmaan lään- in maaherran määräyk- sellä kauppalankokoukses- sa toimitetun kansanää- nestyksen perusteella Haa- gan kauppalan kauppalan- hallituksen esimieheksi (kauppalanjohtajaksi) ke- säk. 23 p. 1925, jossa toi- messa ollut joulukuun 31 päivään 1929.				

Vir kavapaus	Virka- ja muu svvte ja miten se on päätty- nyt	Kunnallinen tai muu toiminta viran ulko- puolella	Opintomatkat. Lyhyt tieto kirjallises- ta toiminnasta (voidaan käyttää eritvistä liitetä)
--------------	---	---	---

Kauppalanhallituksen esimiehen ominaisuudessa toiminut Haagassa ollessaan puheenjohtajana a) kauppalanhallituksessa (v.t:nä 2/6-25 ja varsinaisena 25/6-25 - 31/12-29), b) kauppalanhallituksen tuomiojaostossa (maistraatissa 2/6-25 - 31/12-29), c) kunnallisen taksoituksen tutkijalautakunnassa (2/6-25 - 31/12-29), d) valtiollisten vaalien vaalilautakunnassa, e) holhouslautakunnassa (15/9-27 - 31/12-29), f) tielautakunnassa (1/1-28 - 31/12-29) ja g) useissa tilapäisissä komiteoissa sekä jäsenenä h) terveydenhoitolautakunnassa (itseoikeutettuna jäsenenä uuden terveydenhoitolain perusteella 1/1-28 - 31/12-29).

Maalaiskuntien Liiton lakimiehenä toiminut m.m. opettajana Liiton toimeenpanemilla kunnallismieskursseilla.

Uudenmaan läänin kuntain työlaitoksen sihteeri 1/2-27-31/12-29. Turussa ollessaan toiminut kaupunginvaltuuston tulkkina vv. 1931-1934, panttilainaston hallituksen sihteerinä 1/9 1933- 1/10 1935, ja terveydenhoitolautakunnan sihteerinä 1/9 1933 alkaen.

maaherran valitsemana varajäsenenä Turun ja Porin läänin pohjoisen vaalipiirin keskuslautakunnassa v. 1933. Turun Pikakirjoittajayhdistyksen johtokunnan jäsen.

Laatinut kunnallishallinnon eri aloilta useita mietintöjä.

Ottanut osaa "Maalaiskunta"-lehden lainopillisten vastausten laatimiseen ja kirjoittanut sanottuun lehteen.

Syntymäpaikka ja päivä, Opinnot
ja tutkinnot. Virkaanastuminen
ja virkaylennykset sekä kunnia-
merkit ja palkinnot

Viransijaisuus, muut määräyk-
set ja julkiset tehtävät

Valittu Maalaiskuntien Liiton
kunnallistoimiston lakiasia-
osaston toiseksi lakimieheksi
12/11 1925, jossa toimesta ol-
lut 1/7 1928 saakka, jolloin
siirtynyt

Maakuntain Keskuspankin vas-
taperustetun Haagan konttorin
johtajaksi, jossa toimesta ol-
lut 31 päivään joulukuuta 1929.

Ylim. virkamies Korkeimmassa
oikeudessa syysk. - jouluk. 1929.

Valittu joulukuussa 1929 saman-
aikaisesti Kemin kaupunginjohta-
jaksi ja Turun kaupunginsihteeri-
ksi, jolloin valinnut jälkimmäisen
toimen ja ryhtynyt sitä hoitamaan
1/1 1930, ollen siinä edelleenkin.

Edelläolevan asioluattelon todistamme meille esitetty-
jen alkuperäisten todistusten ja meille tunnettujen tosiseik-
kain perusteella oikeaksi:

Turussa, helmikuun 8 päivänä 1936.

Armas Ensiö,
fil. tohtori.

Väinö Penttinen.
Turun kaupunginkamreeri.

E d u s k u n n a l l e .

Liittäen oheen ansioluetteloni kunnioittaen
pyydän tulla huomioonotetuksi eduskunnan sihteerin
tointa täytettäessä. Palkkavaatimuksenani esitän
ne palkkaedut, jotka toimen edellisellä haltijal-
la on ollut.

Helsingissä 14 päivänä helmikuuta 1936.

E. H. I. Tammio.